

10

ÎNȘIR'TE MĂRGĂRITE

Literatură - Folclor - Artă - Știință - Critică

Boletim Trimestral Rumeno

Redactor: I.G. DIMITRIU

Anul IV, No.13-14 Rio de Janeiro Ianuarie-Iunie 1954

CUPRINSUL:

PENTRU JONEL TEODOREANU ŞI ELENA FARAGO

de

J. G. DIMITRIU

O publicatie romaneasca ne-aduce stirea ca "scriitorul Jonel Teodoreanu a fost gasit mort deasupra unei lazi cu resturi alimentare, undeva, pe-o strada, in cartierul Cotrocenilor" ... Vestea aceasta ingrozitoare a cazut ca un traznet peste Romanii, cari l-au cunoscut personal, si nu mai putin o fi fost durerea acelora, cari nu l-au cunoscut, dar i-au admirat romanele pretuite in literatura romaneasca de dupa razboiul pentru intregire.

Nu stiu de ce nimeni n'a scris un rand despre acest exceptional romancier care s'a impus publicului si criticilor literari dela inceputul carierii lui.

Nu-mi vine sa cred ca doar faptul ca a ramas in cimitirul Neamului, si, poate c'o fi crezut ca s'ar putea incadra intr'oforma de vieata oarecum umana, pana cand zorii unor alter intamplari i-or rasari pe frunte si lui ... Daca ar fi sa planeze vreo rancuna de soiul asta, apoi s'ar savarsi pacat si mai mare de cei ce traesc la departari incomensurabile si acuza doar ...

Fiul lui Oswald Teodoreanu, boier si om politic in Jasi, s'a nascut in capitala vechii Moldove, in 1898, a studiat legile, ca sa se faca judecator, dar a devenit avocat, tocmai prin vocatia lui lirica de a analiza vieata in amanuntime, de a cunoaste sufletele, si de a le discerne cu uimitoare preciziune. Scriitorul s'a luat la intrecere cu avocatul, si daca poetul din el nu putea fi judecator, apoi avocatul aproape egala pe marele romancier. A inceput sa scrie schite, amintiri, nuvele, prin gazetele locale si cele din Tara. Dupa razboiu il intalnim numele in "Insemnari literare", "Gândirea" si "Gândul nostru" Primul volum apare in editura "Cultura Nationala", prin 1923, schitele si amintirile lui intitulate "Uliţa copilariei." Cata poezie daruia volumasul acela elegant cartonat, varstei cand ne placea sa ratacim pe aleele Cismigiului, inchinandu-ne fruntea pe sub boltile de trandafiri inmiresmati, si nedeslipind ochii de pe slovele vrajite ...

Cele trei volume cari l-au consacrat definitiv pe marele scriitor de mai tarziu au format ciclul "La Medeleni" ("Hotarul nestatornic" 1925, "Drumuri", 1926, "Intre vânturi" 1927) in care urmareste copilaria, adolescenta si inceputul maturitatii unei familii avute din Moldova, care se pare ca-i chiar a sa, invaluindu-ne in farmecul unor amintiri pline de vieata si poezie. In special, volumul intaiu, prin materialul psihologic de-o unica analiza in literatura noastra, poate fi considerat ca un ideal roman consacrat psihologiei infantile. Vieata copiilor, asa de cunoscuta lui Jonel Teodoreanu, si descrisa cu condei vrajit, ne apare intr'o magica desfasurare, bucuriile, micile necazuri, supararile, conversatiile, joaca, amintirile lor, toate se'mpletesc maestrit si cresc, curg mai departe, cu vieata si rostul ei, ca sa treaca prin gama tuturor intamplarilor unei familii ce straluceste odata, si incetul cu incetul apune, dar care totus traeste fericirea cuibului lor de altadata, Medelenii visurilor lor, sunt zugravite cu penel superb. Si aci este marele merit al lui Jonel Teodoreanu. In vreme ce razboiul ne adusese noui probleme spre deslegare, cand scriitorii erau obsedati de chestiunile sociale ce ne zguduiau pamantul inca fierbinte de plumb si umed de sange, visatorul Jonel Teodoreanu traia o alta lume in sufletul lui cald moldovenesc. Liviu Rebreanu aducea cu maretul "Jon" psihologia taranului ardelean in cadrul lui social, J. Agarbiceanu venia cu lumea lui scoasa din satul ardelean ce suferise secole urgia si razbufnea sentimente refulate, Cezar Petrescu alternand psihologic intre problemele sociale ivite si intre sufletele macinate de grozavia razboiului si deziluzii intime, Jonel Teodoreanu ne scoate din sufletul lui candid lumea copiilor inocenti, senini, cu intentii de vieata abia creionate, cu gratia aceea specifica varstelor, cu visurile lor, cu supararile lor trecatoare.

Este exact ce s'a petrecut cu aparitia lui Cosbuc, care aducea idila si vieata rustica, in cadrul naturii sanatoase, in locul poeziei de imitatie bolnava a lui Eminescu, poezie lipsita de talent, expresie, inspiratie, gust.

Jonel Teodoreanu indeparteaza tot cortegiul de probleme grele psi-

he-sociale din preocuparea cititorilor si-i coboara intr'o lume reala
lumea amintirilor noastre de copii
Toti am fost scolari si-am simtit acea amenintare a sfarsitului va-
cantei, pe care o asteptaseram ca pe-un har ceresc
" In aceste zile premergatoare sfarsitului vacantei, cand bucu-
ria se converteste in melancolie si noaptea grijile individuale
apar, dand fiecaruia un viitor izolat de-al celorlalti - petre-
cerile in comun devin frenetice si putin artificiale. Dorinta
comuna de-a ucide preocuparile nemarturisite, de-a alunga obse-
sia surda a sfarsitului vietii in comun, creeaza o preocupare
de veselie, care dovedeste ca veselia a fugit. (La Medeleni)
Ca nimeni altul, Ionel Teodoreanu a zugravit copiii si femeile. Nu
vom uita niciodata pe Danut, neastamparat desi tacut, pe Olguta cea ne-
bunatece si volitionala, pe Monica, diafana si blanda ca o poveste cu
ingeri, si toate personajele feminine din bogata serie de romane, cari
vor inflora vitrinele librariilor pana la caderea Tarii ...Ca in vis,
ne mai reamintim de unele din ele: "Turnul Milenei" un amestec de fan-
tastic si grotesc, care prejudiciaza realul, "Bal mascat" in care pre-
zinta tema luptei dintre realitatea traita si masca ce ne-o impunem u-
neori, si care iese biruitoare adesea, teme ereditatii din "Golia",
tragicul sfarsit din "Lorelay", in care se prabusesc doua suflete, ga-
leria de tipuri umane analizate amanuntit din "Arca lui Noe", romanti-
ca Ana Florentin din romanul cu acelas nume, exact "Secretul Anei Flo-
rentin". Mai departe productii remarcabile ca:"Craciun la Silivestri",
"Fata din Zlataust","Fundacul Varlaamului", "Pravale-Baba" si minuna-
tul "Tudor Ceaur Alcaz"(3 vol.)
Atmosfera vietii moldovenesti din care coboara autorul, cu lumea lui
vie si pe care o cunoaste in tot farmecul ei, analiza acestei vieti
pana in amanuntime, lirismul cald care se revarsa din belsug din toata
productia artistica, fara sa prejudicieze constructia technica a roma-
nelor sale, lumea copilareasca si cea feminina, in special, pe care le
zugraveste excelent, poezia amintirilor invaluite intr'o duioasa pa-
triarhalitate: iata-l pe Ionel Teodoreanu.
Imi amintesc cum critica romaneasca pe vremuri acuza aproape vio-
lent pe Ionel Teodoreanu, c'ar abuza in plastica sa de efectele, une-
ori deplasate, ale metaforei. Uitau criticii nostri insa, ca poetul
liric depasea pe romancier cu un prisos insolat de imagini, cari or-
nau poezia unor opere de seama in literatura romaneasca.

In mare mizerie, in Bucuresti, s'a stins din vieata Elena Farago
(cunoscuta Fatma) care a incantat copilaria noastra cu versuri cal-
de si duioase. In 1906 aparea la Budapesta, in editura "Luceafarul"
volumul "Versuri" si dupa aceea "Soapte din umbra","Din taina vechilor
raspantii", "Soaptele amurgului", toate in editura "Ramuri" din Craio-
va, orasul tineretii poetei noastre. Pentru copii au fost daruri mari
volumele inchinate lor: "Din traista lui Mos Craciun", "Bobocica" sau
"Ziarul unui motan". Afara de revistele tineretului, era prezenta in
revistele "Ramuri", "Viața Românească" si "Sburatorul". Ceeace-i curi-
os in poezia Elenei Farago, ca intalnim o revarsare de sentimente ra-
diind emotii erotice, sbucniri profunde de simtiri ce tradeaza o me-
lancolie structurala, care-i unecrimuzicala, fara sa forteze imagini.
Ea se exprima aproape concret, cand vrea sa-si exteriorizeze iubirea,
chiar cand e dezolanta. Sub influenta lui Maeterlinck cuvantul aproa-
pe de decoloreaza, evolutia spre un intelectualism - aceasta in a do-
ua faza a creatiei sale - paruseste fondul ei sensibil, poetic. Ves-
mantul simbolic este rece, distant, prea abstract. Alegoria greoaie
goneste emotia estetica.
Sa ne reamintim de poezia "De ursita" in care avem prima tresari-
re de dragoste a adolescentei

... "Asa să faci, ca să-l vezi aevea
In noaptea de ajun in vis,
De-o fi al tau"...si n'ar fi fată
De n'ar cerca ce i s'a zis.

Furiş, din căldăruşa popii
Şi-a luat un fir de busuioc
Şi vrajei lui işi cer nădejde
Atatea vise de noroc ...

L-a pus sub cap menindu-l tainic
Sfințitul fir, când s'a culcat,
-"Tu, dorule, ia-ți grai și du-te
De-i spune mâni, că l-am visat"...

E-atata gingasie fecioreinica in versurile acestea, cari sunt raspantie intre folclorul poporului si sentimentul intim al poetei.

In strofele urmatoare simti iubirea fetei, in taina naturii, aducatoare ca insasi de fiorii inceputului sfios

Stai singură'n grădină
Și dragostea ți-o cânți
Și-atâta ți-e de bine,
Ca par'că te'nspăimânți...

J-atâta primăvară
In mugurii de tei
Și-au înflorit ast-noapte
Atâția stânjenei...

Și iar începi un cântec
Duios încetinel ... ("In grădină")

Ionel Teodoreanu si Elena Farago au o nota comuna: amandoi au cunoscut si iubit sufletele plapande , sensibile, ciudate ale copiilor. Le-au patruns lumea lor intima, asa de greu de patruns de noi si au dat opere de pret la vremea lor si'ntr'o anumita ierarhie

Fara indoiala ca Ionel Teodoreanu ar fi trebuit sa treaca granita de mult, dar imprejurarile cunoscute au impiedecat ca opera lui sa fie pretuita si de strainatate la justa ei valoare. Elena Farago insa ramane sa traiasca in copilaria inimilor noastre, ca o bunicuta, care nu moare niciodata, ci sopoteste in veci ca un izvor de apa vie.

P O E Z I I
de
ION ȚOLESCU

OGLINDA

Și iată'n lumina chipului Său
Oglinda feții lui Dumnezeu
Ce-a strălucit în ziua dintâi
La ceasul zămislirii Lui.

Intr'însa și fruntea și gura la fel
Când era Dumnezeu singur cu El,
Singur cu El și'ntre fețele lor
Doar raza ochiului ocrotitor.

Doar duhul care prin neguri apoi
In ieslea celui staul de oi
Străluminând din bolta albastră

Il zămisli și'n inima noastră ...
Și-așa fu zămislirea Lui,
Cum clipa ce-a fost, o să fie și nu-i.

IZVORUL

De malul tău eu astăzi mă apropii
Să-ți prind în mâini talazul liniștit,
Izvor pustiu care șoptești cu plopii
Din adâncimea stâncii de granit.

Ascuns te ții de piscuri și de soare
Și'n apa ta se năruie seninul ...

Te 'nghiaţă gerul, colţul pietrei doare
Şi'n mal îţi creşte laurul şi spinul.

Şi cât noian de lacrimi nu desmierzi,
În valul tău când chip lui Dumnezeu !
Tot cerul urcă'n ramurile verzi.

Din ochii tăi senini, pe când mereu
Tu'n desnădejdea stâncilor te pierzi,
Izvor pustiu al sufletului meu.

PAINGUL

Ca un paing urzind pe fire
La miezul nopţilor târziu
Intr'un ungher de vis pustiu
O rază din nemărginire,

Par'că sunt îngropat de viu
Ca un paing din cimitire
Urzind cu moartea în privire
Sub scândura unui sicriu ...

Pe-cine-aştept, nu ştiu pe cine...
Ci'n ochi cu raza morţii-ascunsă
Aevea-s şi plutesc în vis ...

Visez! şi mort mă smulg din mine...
Privesc! de ochiul meu străpunsă,
Aripa inimii s'a'nchis.

RUGĂ

Nu mă arunca dela tine, nu mă pierde,
Ramură sfântă, ramură verde ...
Iată că toamna m'a prins în rugină
Şi mă smulge dela sânul tău de lumină

M'a prins cu văpaie rece din moarte
Şi gândul mi'nghiaţă şi dorul mi-l arde,
De par'că-s dat cu mâna prinsă'n cătuşe,
Îngerului pe care l-ai prefăcut în cenuşe

Aripile care ard în sufletul meu ...
Înfloreşte-le, copac al lui Dumnezeu...
Păstrează-mă doar ca să flutur în vânt.
...
Nu mă arunca să putrezesc pe pământ ...
Cine să-ţi mai poarte freamătul, cine,
Când vor cădea zăpezile peste mine ?

SINGURĂTATE

De -atâtea ori că'n amintiri mă'nchid
Şi-aud-prin vis cum ploaia-mi bate'n zid,
Tot stând aşa pierdut lângă perdele
Grăind încet, singurătăţii mele.

Văd norii cari dorm pe cer alene
Înlăcrimând cu visul meu în gene,
Înlăcrimând ca morţii'n cimitir
În flori de liliac şi trandafir.

De-atâtea ori că ochii mi-i închid
Şi-aud prin vis cum ploaia-mi bate'n zid
Tot stând aşa cu fruntea'n mâini sub stele.

Grăind încet singurătății mele,
Tu, frate bun, parcă mi-ai fi grăit
De sus din colțul dinspre răsărit.

FLORILE

Că Te-am văzut și nu erai Tu,
Văzusem cu gândul, cu inima nu ...
Vazusem cu ochii ce nu văd lumina
Cum nu-și vad florile radacina.

Gândeam că-Ți fi-voi de pază Ție
Și m'am smuls singur din temelie
Că nu-Ți vedeam din mine lumina
Cum nu-și vad florile rădacina.

Și Te-am văzut și nu erai Tu ...
Văzusem cu graiul, cu sângele nu,
Vazusem cu lacrima din pamânt

Ce-mi înflorește flori în cuvânt ...
Că-s ale mele, că-s ale Tale,
Ia-mi-le, Doamne, din inima, ia-le.

CERUL

Din nimic nemărginire
S'au fost toate la 'nceput,
Viață, moarte, nemurire,
Apa, flacară și lut,

Cerul ce-nspuma'n lumină
Scocul zărilor albastre
Și cu raza lui senina
Mișca sufletele noastre,

Astăzi, iată, parcă geme
Impietrit de-atâta pace ...
Poate că de multă vreme

Acea roată nesfârșită
In ursita lumii zace
Ca'ntr'o moară parasită.

VOINICUL NECUNOSCUT

- Poveste a Indienilor din Amazonia -

de
MARGARETA BARCIANU

S'a intamplat in tara strabatuta de fluviul caruia nimeni nu-i stia locul de unde izvoraste; nimeni nu putuse cerceta toate plaiurile si padurile pe cari le despica, si nimeni nu ajunsese sa cuprinda cu ochii golful în care se varsa ...

In tara Orchideelor ce se hranesc din seva copacilor inalti, tintuite de scoarta lor ca nestematele tintuite de giuvaeruri ...
In tara fluturilor uriasi si a pasarilor pitice, - fluturi mai albastri decat albastrul cerului si mai aurii decat raza soarelui. colibrii mai rosii decat vapaia rubinelor si mai verzi decat sclipirea Oceanului ...
In tara Amazoniei bogate, printre toti razboinicii viteji, a fost odata un sef, cu dragoste slujit de toti supusii lui.

- 7 -

O armata intreaga era gata oricand sa se inchine poruncilor Printului Tugah. Si Printul Tugah, decand fusese mic de tot, se obisnuise sa porunceasca, pentru ca era singur la parinti, frumos si destept, rasfatat din cale afara, si ursit sa stapaneasca paduri fara de margini si campii fara de hotar, averi pe cari nu le putea nimeni numara si oameni care de nimeni nu se temeau ...

Rasfatat si frumos, destept si iubit, Printul Tugah a crescut inalt si drept ca trunchiul palmierului imparatesc, s'a invatat sa fie usor in mers si in saritura, ca pisica salbatecа, aurie si neagra, din inima codrilor nepatrunsi; s'a facut mester neintrecut in tragerea la tinta cu arcul, pentru ca ager si focos era ochiul lui, ca ochiul vulturului de pe crestele muntilor de neurcat.

Vanatoarea era patima si placerea Printului Tugah. Sageata lui: spaima puma-ului argintat si a tapirului cu valtrap cenusiu, a jaguarului cu blana patata, a tatu-ului solzos si a furnicarilor cu spinarea sidefie ... Spaima care amutea glasul batjocoritor al papagalilor si ciorovaiala sgomotoasa a maimutelor, si facea sa se ascunda cioculat al tucanului intre penele lui de culoarea pietrelor scumpe.

Nimic nu se cadea sa i se impotriveasca. Florile abea imbobocite trebuiau sa i se deschida in cale, sa zambeasca la raza de lumina a zambetului lui si sa imbete aerul din juru-i cu mireazma sufletului lor.

Crengile ingreuiate de fructul painei trebuiau sa se plece cand trecea el, facand sa se infioare lianele palide ca fildesul, incolacite in jurul lor, sau sa se scuture puful trandafiriu al arborelui painera, acela din care se scoate matasosul kapok.

Maracinisul sangera sub taetura machetelui sau, daca indraznea sa-i impiedice mersul, si erau sfartecati fara mila serpii cari se incumetau sa-i alunece pana sub talpa piciorului.

Stapan pe sine si pe Firea intreaga, vesel si ager, inalt si drept, si mandru ca trunchiul palmierului imparatesc ...

in zumzet de insecte
in soapta de maimuta,
in fosnet de ramuri,
in mireazma de floare,
in fior de infricosare,
in tacerea supunerii ...

astfel trecea Stapanul in plimbarea sa ...

Cea mai frumoasa priveliste insa, din toata nesfarsita mosie de Tugah stapanita, o facea caderea apei din inaltul stancilor in adancul fluviului.

Fluviul care sfasia in doua mosia Printului Tugah, era fluviul de care nu stia nimeni de unde izvora, caruia nimeni nu-i putea cerceta toate plaiurile si padurile pe cari le strabatea, si nimeni nu indraznea sa afle pana unde il ducea puterea lui sa se verse ...

Sefului a-tot-puternic ii placea apa fluviului, nemasurat de adanca si larga, aproape tot asa de mult cum ii placea vanatoarea.

Pentru el mesterii cei mai iscusiti ciopleau, din trupuri de jacaranda, piroge inguste, tari ca fierul si usoare ca pluta, si vasle pe care, cu dalta lor maiastra, sapau manunchiuri de flori si de pene.

Si gustul Stapanului era sa alunece cu piroga lui pe luciul apelor, sa se lupte cu valul lor inselator, in care se oglindea vapaia apusului sau alba lucire a lunii, valul care trebuia infrant daca Stapanul nu vroia sa se lase tarat pana in vartejul spaimantator al caderii apelor de pe stanci.

Intr'o zi, pe cand Printul Tugah se intorcea de la plimbare, taind voios cu vaslele sale in apa care sclipea in soare ca o platose de otel, i se paru ca tot mai apropiat se auzea sgomotul cascadei. Tot mai apropiat, tot mai puternic, ca si cum el, in loc sa mearga impotriva undei, ar fi alunecat cu unda catre prapastie. Tot mai puternic si mai netod se deosebea glasul cascadei, si tot mai incretit, tot mai cutat, se rostogolea valul sclipitor. Cum era oare cu putinta, cugeta printul atotputernic, ca ceva sa i se impotriveasca atat de inversunat ? El de atatea ori simtise o neasemuita desfatare, vazand cum, cu bratele sale puternice, putea stapani apa ca si oamenii, ca

si pasarile, ca si fiarele. Si de ce o neinteleasa toropeala ii amortea acum mainile ? ce era aceasta, care nu simtise niciodata ? Sa fie oare acea simtire pe care numai femeile aveau dreptul sa o marturiseasca in imparatia sa ? Un lucru urat, ceva de care un om viteaz trebuia sa-si bata joc, ceva care trebuia chiar pedepsit ...

Tot mai aproape ... tot mai puternic ...
Piroga aluneca, repede, ca o sageata, ca o naluca ...

Frica... Frica se numeste acel simtamant pe care niciodata stapanul nu-l mai incercase. Frica acum il stapaneste, ii taie bratele, ii orbeste ochii, ii asurzeste auzul. Frica ... Un vartej ii este cugetul, spaimantator ca viforul caderii apelor spre a carei prapastie aluneca tot mai repede, ca o sageata, ca o naluca.

O durere mare il cuprinde. Ii este frica, grozav de frica. Abea ca mai poate zari cum deasupra capului o pasare mare sboara, batand lenes din aripi, - o pasare la fel cu pasarile pe cari de atatea ori le doborase cu sageata arcului.

- Pasare, da-mi aripele tale ... Iti dau tot ce vrei din mosia mea. Vreau sa scap. Am osteni incercati in lupte, si comori nepretuite. Frumusetile lumii sunt ale mele, si mai frumoasa decat toate este logodnica mea. Da-mi aripele tale, pasare neagra, scapa-ma ... si pe semenele tale le voiu cruta si tie iti voi da tot ce-ti vei dori ...

La vorbele a-tot-stapanitorului pentru intaia oara cuprins de frica, pasarea picase drept in fata pirogei si pierise in vartejul apei. Dar in acelasi clipa apa se linistea, glasul cascadei se departa, printul prinse din nou puterea de a vasli, apropiindu-se, curand dupa aceea, de meleagurile salaselor lui.

Si neasemuita a fost bucuria supusilor cand au vazut pe stapanul lor sosind, pentru ca mai multe zile si mai multe nopti se scursesera decand acesta plecase, si toti il credeau pierdut.

Peste cateva zile a avut loc o mare serbare. Din toate unghiurile stapanirii au alergat supusii cu daruri la poalele tronului de aur pe care statea Printul Tugah, avand alaturi pe logodnica sa.

Valuri mai subtiri decat panza de paianjen si mai albe decat spuma laptelui ... Colane si salbe, bratari si inele, cercei si steme frumos impodobite cu pietre de pret.

Tesaturi de pene, mai moi si mai usoare decat puful de pe gaturile puilor de raer, si toate vesmintele, si toate podoabele care din pene se fac, - pene mai rosii decat sangele curat, mai albastre decat rasfrangerea otelului, mai negre si mai galbene decat petele de pe spinarea salamandrelor, - soparle ale focului, - mai viorii decat petalele florilor orchidee, florile orchidee care se hranesc din seva copacilor inalti, tintuite de scoarta lor ca nestematele tintuite de giuvaeruri...

Daruri pentru Printul Tugah si logodnica lui.

In timp ce ospatul se intindea la umbra arborilor painii si sub coroanele palmierilor imparatesti, imbatand vazduhul cu mireazma atatatoare a bucatelor, a fructelor coapte si a bauturilor racoritoare ca laptele de cocos,

In timp ce dansurile se inchegau, se rotoau si se inlantuiau in jurul focurilor aprinse in semn de bucurie si de recunostinta pentru puterile dumnezeesti care redasera poporului pe stapanul de toti iubit si de toate temut, un strain se ivi printre oaspeti. Un strain mai frumos decat soarele in zori, mai stralucitor decat soarele namiezei, mai mandru decat soarele in apus.

Si pe cand lumea toata se intreba cine putea fi voinicul necunoscut, acesta catre princesa logodnica se indrepta, cu fata zambitoare si luminoasa ca ramura iasminului. Mersul lui era mladiat ca acela al pumaului argintat, parul ii era lung si negru ca penele ulilor de pe culmi, iara lucirea ochilor verde era, ca lucirea pietrelor turmaline. Purta vesminte mai scumpe decat acele ale oaspetilor toti, giuvaeruri mai bogate decat ale printului insusi, iar salbele dela gatul lui, alcatuite din coltii fiarelor vanate de el si din dintii dusmanilor de el rapusi in lupta dreapta, erau mai incarcate decat ale nimanui. Cele mai minunate pene ii acopereau trupul, si coiful lui avea doua aripi

mari si negre, atat de frumoase, cum numai la o pasare maiastra s'ar fi putut intalni.

Gelos pe voinicul necunoscut, Printul Tugah se apropie de el cand vazu ca Princesa logodnica il privea cu multa smerenie, ca uimita de stralucirea lui. Batjocoritor si mandru, Printul Tugah arunca strainului cuvinte aspre. Princesei nimeni nu avea voe sa-i vorbeasca fara voia sefului, cu atat mai mult un musafir pe care nimeni nu il poftise la serbare, si care nu avea ce cauta pe mosia de el stapanita. Nimeni nu trebuia sa indrazneasca a imbraca haine mai scumpe decat ale stapanului Oamenilor si Firei, sau sa se apropie prea mult de ceeace acesta iubea ... Nimeni si nimic nu i se impotriveste printului Tugah...

Strainul ascultase cu liniste vorbele usturatoare. Cu liniste desavarsita, cu un zambet chiar, privea el la logodnica uimita, al carui cap frumos se plecase pe piept, imbujorat in obraji. Si incremeniti priveau oaspetii si slujitorii toti la linistea voinicului necunoscut care nu raspundea batjocurii. Cum era oare cu putinta ca cineva sa se incumete, - oricat de frumos si de bogat ar fi, - sa ridice ochii pana la logodnica stapanului si sa vroiasca chiar a dansa cu ea ? Daca indrazneala aceasta nu ar fi fost un lucru nemaipomenit, s'ar fi injosit oare stapanul sa-i spuna o vorba ? Si cum era cu putinta ca un razboinic atat de mandru precum parea acesta, sa rabde ca un semen de al lui sa-l ia in râs si sa-l izgoneasca din mijlocul unui ospat ?

Nestiutori, avand incredere in vesnica dreptate a stapanului si scarbiti de nepasarea si lipsa de vitejie a strainului, toti cei de fata incepura sa-i strige acestuia ca de un las nu aveau nevoe la petrecerea lor ...

Toti oamenii acestia nu-l puteau judeca pe strain. Ei nu puteau ghici, asa cum stapanul lor ghicise ca strainul avea un drept asupra celor ce se bucurau aci de reintoarcerea stapanului. Si nu stiau ca Printul Tugah cunoscuse un lucru pe care nu-l cunoscuse nici unul dintre supusii sai. Nu aveau de unde sa stie ca stapanul, inainte de a se regasi in mijlocul lor, se rugase fierbinte de o biata pasare neagra sa-i vina in ajutor. Daca ei ar fi stiut aceasta, in mintea lor, ca si in mintea sefului, s'ar fi nascut banuiala care acum rodea inima lui Tugah. Ceeace Printul Tugah intelegea, ei nu puteau intelege. Voinicul Necunoscut venea sa-si aleaga rasplata. Daca Printul spunea lumii acest lucru, lumea ar fi aflat si pentru ce. Si cum era cu putinta ca un un sef ca Tugah sa marturiseasca supusilor ca el, cel a-tot-puternic, fusese amagit si umilit de Duhul Apelor ?

Nici un strigat, nici o vorba, nu avusese puterea sa turbure linistea Strainului. In tacere, cu pasi inceti, cu fruntea senina si neplecata, cu o privire ciudat de blajina in ochii-i verzi, el se indrepta catre fluviu si se arunca in apa ...

Crezand ca strainul fuge de teama, ca vrea sa scape de batjocura pedepsei ce i se cuvenea atat pentru indrazneala cat si pentru lasitatea lui, oaspetii, impreuna cu toti slujitorii, argatii si arcasii, sarira iute in piroge, alunecand pe fluviu in urmarirea fugarului.

Dar deindata ce ei se avantara, in frunte cu seful lor, pe apa curgatoare, fugarul pieri dintre valuri si glasul cascadei incepu sa se auda, mereu mai aproape, mereu mai tare. Si unda incepu sa tarasca pirogele tot mai repede, tot mai incretita, tot mai cutata, spre vartejul caderilor ei. Si din valul vijelios se inalta o pasare neagra, care lenes batea din aripi mari si negre, ca acelea cari impodobeau coiful voinicului necunoscut.

Deasupra glasului asurzitor al apelor ce rostogoleau pe Printul Tugah, Trufasul si Nerecunoscatorul, impreuna cu toti supusii lui, spre prapastiile fluviului, un glas mai puternic rasuna strigand "Tinkuan, Tinkuan ! ...

Si noaptea se ivi, si groaza patrunse in sufletul si mintea supusilor printului Tugah, cei cari nu stiusera pana atunci ce insemna frica.

Si astfel fu razbunat de vartejul apelor Duhul lor, Pasarea Maiastra, de ajutorul si bunatatea careia un om prea rasfatat de oameni si de Fire uitase prea curand.

(Din vol. IN TARA JACAMINILOR)

I C O A N A

Pentru Hildegard

ICOANA

Te simt în mine cum crești, floare de crin,
Izvor de flacări, năluca, învolburare,
Numele tău pe buzele mele, - cuminecare -
Și'n sânge, cupa de otravă, mare de venin.

Dar, când sub priviri te am, deșartă, albă și goală,
Culeg ispita-ți, - bobi mărunți din argintată poala -
Îți citesc în priviri voluptoasa-ți chemare
Și mă cufund în tine ca luna în mare ...

TU UITĂ

Nu știu de unde vii, nu știu cine ești,
Te adăst în mine, avid ca o cetate
În care a murit lumina pe-altare sfărâmate
Și-au adormit iluzii în rame de povești ...

Dar, de târziu, vre-odată, ți-aș cere să'nflorești
Cu lujer de-amintire din țara nimănui, -
Tu, uită-mi rugămintea, tu, uită ca să-mi spui
Ce demon porți în tine, sau tu ce demon ești.

CÂNTEC ALBASTRU

Cât de albastră e noaptea și cât de albastră îmi pari,
Lebădă albastră plutind printre albaștrii nenufari,
Cântecul albastru pentru tine-l scriu, ți-l cânt,
De unde vii albastrie minune:din cer,din vis,sau de pe
pamânt?...

Cât de albastră e luna și tu cât de albastră îmi ești,
Ruptă din balade sau cine știe din ce albastre povești...
Sau, poate dintre albastrile file de hrisov. Să nu te
deochi!
Îți sărut mâna ta albastră și-albaștrii tăi ochi! ...

ȘTII TU

Știi tu cine a furat în noaptea asta luna de pe cer
Și cine a ucis cu mâinile lui întristatul năier ?
Știi tu cine a alungat visele din cetate
Cu biciele lui veninoase, cu vorbele lui blestemate ?

Știi tu cine mi-a turnat otrava durerilor în pahar,
De i-am simțit în suflet gustul ei ucigaș de amar ?
Și inima-mi, în noaptea asta, cine să o dea câinilor
nebunilor vru ?
Cine altul, dacă nu ochii tăi, dacă nu tu ? ...

CÂNTEC PUSTIU

Ți-am cântat părul, fruntea și genele,
Ochii tăi albaștri și sprâncenele,
Grumazul, umerii rotunzi și mâinile care
Știu să te'nfioare 'n desmierdare ...

Ți-am sărutat în versuri: sânii, mijlocul subțire
și șoldurile,
Toate nebuniile și toate fiordurile.
Și'n timp ce alții te aveau cu zecile, cu sutele,
Eu îți alintam între două rime, pulpele ...

ENIGMA

Femee de o clipă, de o zi sau de o noapte,
Ți-am citit toate paginile abecedarului tău, toate,
Știu câte bucurii ascunzi și câte dureri,
Câte cupe de venin și câte de plăceri.

Dar nu pot ști, cine'ntr'adevăr te zămisli, Dumnezeu
sau necuratul,
De te-a învățat să te joci atât de frumos cu păcatul,
Nici cine ți-a semănat în carne fericirile și blestemele,
De mi-ai înflorit, cucută și zarzăr, toate poemele.

APOI ADORMIM

Iubito, uite cum țâșnesc din noi durerile
Ca sângele și apa din coasta lui Hristos.
Ne crește mucegaiul în carne și pe os
Când ne beau setoase depărtările ...

Batem în nopți de smoală la nevăzute porți,
Sărutăm cu patimă, hârci de amintiri, capete de morți
Aruncate peste veacuri - punte.
Și adormim cu mâna destinului pe frunte ...

NICOLAE NOVAC

P O E Z I I
de
ALEXANDRA HORTOPAN

SMARANDA

(Haiducească)

E atât de frumoasă Smaranda,
Că soarele 'n cer o îndrăgi
Și visul plângând o sărută
Cu ochii fierbinți, arși de dor;
Dar inima-i frântă și tristă,
Și ochii-i sunt mari și adânci;
Durerea și-o plânge'n isvoare
Și vântului tainic i-o spune:
Pe Doru-l iubise Smaranda,
Flăcăul cu fruntea de stâncă,
Cu ochii ca marea'n furtună
Și gândul senin peste veac.
Căzuse ca bradul sub trăsnet,
Izbit de toporul trădării,
Murise departe și singur,
În lanțuri și'n temniți ascunse,
Murise cu crezul pe suflet,
Cu doina pe buza uscată
Și vântul, pribeag printre vremuri,
Dusese pe-aripa-i de ceață
Smarandei un cânt de iubire,
O doină de sbucium și jale ...

Frumoasă-i Smaranda și mândră,
Dar inima-i zace năucă,
Și gândul îi seamănă sbucium,
Blesteme, și fiori de urgie,
Și-un dor sângerând o apasă.
A jale vuiește pădurea
Și codrul cu fruntea senină.
Smaranda-i iubește și-i crede,
Ea-i știe cum chiamă flăcăii
În freamăt de luptă sălbatec,
Cum chiamă flăcăii, și-i strânge
În oști haiducești de demult.

CÂNTARE

În pribegii
Și în urgii
Te-am cunoscut
Durere ...
Și visul piere
Din calea mea.
Doar câte-o stea
Senină
Svârlea lumină
Pe munți sihaștri
Și pe pilaștri,
Pe-ape murdare
De peste zare
Clădind uitări,
Părea că plouă
Din depărtări
Un astru de rouă
Ș'un iatagan
Bătrân și tâmp
Pierdut pe câmp
A ruginit
Și s'a ivit
O rândunea
Credința mea

Ea mi-a șoptit
Că s'a izbit
De ziduri reci
Ca de un boci,
Și de isvoare,
De ursitoare
Și de blesteme,
De-un chin ce geme.
Mi-a mai șoptit
Că s'a izbit
Din remușcări
Cetate'n zări,
Și ca m'așteaptă
Cântarea dreaptă
Și să nu tac
Când doruri zac
În pieptul meu
C'un gând de zmeu
A 'nduplecat
Ș'a răsbunat
Ce soarta grea,
Rupând din ea ...
Bucăți de cer ...

DIN MOLDOVA COPILĂRIEI MELE

de

MIȘU DEMETRESCU

Smeriti si fatarnici, cu privirile in jos, i-am sarutat mana si am plecat. Cat am stiut ca ne putea vedea batranul, am mers domol, cuminti, dar cand am iesit pe poarta mare afara, am rupt-o la fuga ca nebunii.

Eram inca departe de arie cand am inceput a auzi vuietul caracteristic al batozei: vuuu...vuuu ... vuuu...vuuu

Pe cand alergam la vale ne-a intampinat un sir de harabale incarcate cu saci cu grau nou, care sub paza unui vatasel urcau agale spre magazia cea mare de langa curte.

"Da di și va grabiți așa conşilor ?" ne striga vatașelul "că nu se mântuie trierul niș pană'n Sfantu Dumitru"...

Unchiu-meu, cum ne vazu se si rasti la noi: "Ce căutați aici ?Cine v'a dat voie să veniți așa singuri, de capul vostru ?"

Sfidandu-l, i-am raspuns intr'un glas: "Tata-mare!"

Replica veni fară intarziere: "Măi, dacă vă prind că mințiți, vă rup urechile pe urmă acasă. Să nu vă puna dracul să vă apropiați de mașină sau de batoză și de curea... Ați băgat la cap ?" Și s'a dus după alte treburi.

Sus pe batoza, cativa flacai o indopau cu snopi de grau, pe care - după ce-i mestecă - trimetea suvoiul boabelor intr'o parte, pe un

jghebulet, sa curga in saci. Pleava, neghina si necuratoniile le asvarlea - par ca cu dispret - in alta parte. Paiele erau adunate intr'o sira, care se inalta vazand cu ochii.
Fetele si femeile care lucrau la batoza isi ascundeau chipurile dupa basmale mari de in, ca sa nu le orbeasca norii de praf si de pleava.
La o arie de trier e intotdeauna multa miscare si multa galagie:carute si sarabane vin goale, hodorogind , si pleaca incarcate cu saci, sacale sosesc pline cu apa de baut pentru oameni, de adapat pentru vite, pentru turnat in caldarea locomobilei, si pleaca in huruit de roate indata ce au fost desertate. Vatasei calari ragusesc strigand dupa oameni ca sa se grabeasca cu carele sau cu carutele spre magazii sau la moara; altii zoresc sa adune carute pentru strans snopii de bucate risipite mai departe pe camp. E un du-te vino neincetat! Toti vorbesc cu glas tare si rastit !
Cat ne-am invartit in jurul masinei, cat am mai cascat gura la dreapta si la stanga, au si inceput sa soseasca misitii. Intaiu, plevusca din Frumusica: Faibis, Iosub, Nium, apoi in docarase harbuite si prafuite, alti cativa, trimisi de morarii din Hârlau. Mai tarziu ceva, s'au infiintat vreo trei-patru mai fatosi veniti tocmai dela Botosani.
Vorbeau intre dansii gesticuland, sfadindu-se par'ca. s'au apropiat de stiva cu saci din care au inceput a scoate cate un pumn de grau lasandu-l sa curga, printre degetele rasfirate, la loc in saci.
Facand din palmele alaturate o lingura in care luau boabe, suflau apoi in ele sa vada daca sboara in laturi, multa neghina sau alte necuratenii, voiau sa-si dea seama cat era de curat graul si de greu.
Pe urma au inceput a rontai boabele intre dinti sa le incerce cat su sunt de tari si asa mai departe.
In cele din urma s'au pus pe comentarii si tin'te vorba, pana ni s a urat de dansii. Unchiu-meu se facea ca nu-i vede, ca nici nu-si da seama de prezenta lor pe arie.
Noi ne cam plictisisem de aceste manevre si tertipuri, si ne-am repezit la sarabana sosind dela curte cu mancarea pentru pranz.
Mecanicul a oprit masina dupa ce a fluierat scurt de mai multe ori. Cu fochistul si cu ajutoarele s'au asezat la umbra cascalei, asteptand sa li se-aduca mancarea.
Oamenii si muierile care lucrau la batoza(masinarii, cum li se spunea) s'au asezat care pe un snop, care pe jos la umbra girezei sau pe unde apuca un locsor mai ferit de soare. Luandu-si blidul cu mancare si codrul de mamaliga, pe genuchi sau in poala, au pornit a infuleca bucati de mamaliga muiate in bors sau in moare de pepeni, sa rupa cu degetele din bucata de peste sarat ori sa muste dintr'un castravete.
La asemenea priveliste, a inceput a ne lasa gura apa si ne-a apucat o foame grozava. Am luat-o la deal spre casa, aproape in fuga mare tot urcusul.
Cei de acasa s'au mirat ca ne-am intors cu hainele nerupte si curate inca, bucurandu-se ca ne-am infatisat lor intregi-teferi, fara sa ne fi calcat vreo caruta, lovit vreun cal sau impuns vreun bou.Unchiul Neculai n'a avut ocazie sa-si tina fagaduiala.
Dupa amiaza ne-am dus iarasi la arie, unde ne incanta inca noutatea spectacolului, a doua zi deasemenea. A treia zi insa, ni se urise si n'am mai fost. Vorba Moldoveanului:"S'o invechit sita, de amu ni trebuia altă ceva". si acel ceva s'a produs.
Anul acela fusese semanat ovaz pe tot intinsul foastei vii,din care nu mai ramasese picior de viţă, caci o mancase filoxera in intregime intre anii 1880-85. Batranii care o apucase in plina rodire spuneau ca era o podoaba a Storestilor, si ne aratau urmele: daramaturile unei crame enorme si boltile naruite ale unor pivnite adanci si incapatoare Steteau inca marturie vie - verzi si plini de roade - nenumarati nuci batrani pe care nimic nu-i putuse clinti din loc: nici trecerea anilor,nici vijeliile sau viforniţele. Nu s'a pomenit vie veche fara nuci batrani....
Bunicul si unchiul Neculai au hotarit sa puna sa treiere ovazul din vie, pe loc, facand astfel arie chiar in vecinatatea curtii la o asvarlitura de piatra de ograda mare.
Aducerea vaporului si a batozei la deal a fost ceva demn de vazut.
Pornirea dela aria cea veche nu s'a facut chiar usor, au trebuit opintelile a doisprezece cai din cei mari, inhamati cate sase buzis, ca sa smuceasca din loc greutatea batozei si a locomobilei, ale caror

roate se înfundase puțin în pământul de miriște. Odată pe șoseaua pietruită, s'au mai pus pentru urcat coasta lungă și pealocuri foarte anevoioasă, câte zece tânjeli cu boi.

Dacă urnirea din loc s'a făcut într'o întrecere de răcnete, înjurături și plesnituri de bice, apoi când au început bouarii să plesnească din harapnice și să dea gură - dacă ai fi închis ochii te-ai fi putut crede pe un câmp de bătălie răsunând de urlete și de focuri de pușcă. Bietele dobitoace, năucite de gălăgie, de ploaia de lovituri de bice și harapnice, își făceau sărmanele datoria, târînd încet, încet, poverile după ei, la deal.

Au asudat oamenii și s'au chinuit vitele după amiază întreagă ca să ridice în deal, pe rând, locomobila și batoza. Ca să le bage în vie a trebuit multă iscusință și dibăcie, căci drumul din vie era îngust și pe poartă abia au putut încăpea. Când batoza sau vaporul au ajuns chiar în dreptul porților viei, s'au desprins tânjelile cu boi, care înaintând pe șosea intrasera până în fundul ogrăzii celei mari. Cotirea în vie s'a făcut doar cu caii. Aria s'a făcut chiar în apropiere de intrare. Până în asfintitul soarelui garnitura fusese așezată unde și cum se cuvenia și pregătită-gata pentru lucrul de a doua zi.

Seara eram sdrobiți de oboseală, nu de multă treabă ce făcusem, ci de mult ce ne aflaserăm în treabă, alergând dela vechea arie și înapoi, cam doi kilometri dus și întors. Astfel nu mi-a scăpat nimic din spectacolul la care asistasem pentru prima dată.

In zilele următoare, cât a ținut treieratul în vie, acolo a fost sălașul nostru, al băieților. Ca "Musca la arat" din fabula am ajutat și eu la treaba care se făcea: trânteam câteun snop într'o șarabanică apoi mă așezam deasupra încărcăturii și "hai la mașină"! Cum o descărcam plecam s'o umplem din nou. Am adus astfel vreo șapte-opt snopi contribuția mea de muncă. Nu m'a felicitat nimeni, ba mi se pare că am fost amenințat cu o urechială "bună"(bună, pentru ce și pentru cine) că încurc mașinării și nu-i las să-și vadă de treabă ...

Și așa, cu una cu alta, ne-a apucat luna August. Sburase vacanța mai mult de jumătate - și Doamne! par'ca ieri sosisem la Storești!

Sfântă Măria. In Moldova, cea mai importantă sărbătoare religioasă de peste an, afară de Crăciun și Paște, era Sfânta Maria Mare - Adormirea Maicii Domnului - precedată de două săptămâni de post riguros întru pomenirea și slăvirea Sfintei Fecioare.

Această zi de mare sărbătoare creștinească, bunicii obișnuiau să o prăznuiască în mod cu totul deosebit.

După lunga slujbă de dimineață(era hramul bisericii dela Storești) urma un prânz la care erau poftiți numeroși mosafiri, după amiază se adunau satele de pe moșie la horă, la curte, și sărbătoarea se încheia cu o cină la care deasemenea luau parte numeroși mosafiri.

Inca din ajun, pe înoptate, sosea "fiișorul lui Rozan", cel mai bun lăutar din Hârlău cu taraful lui: un cobzar, un țambalagiu și un naist. Din gură îi zicea chiar Rozan.

Rozan era fiu de boier, chiar din Botoșani, pare-mi-se, își irosise clironomia încă din tinerețe, cu chefurile, muierile și învârtitul "foiților". După ce își vânduse casele dela oraș și moșia și topise ultimul gologan, s'a făcut lăutar întocmindu-și un taraf, căci avea omul talent la vioară și o voce plăcută de bariton. Astfel a mai putut lua parte la petrecerile și chefurile boierilor, deși nu pe picior de egalitate cu aceștia; de băut însă, bea mai strașnic ca înainte, și asta, lui, îi ajungea. Cu trecerea anilor, când începuse să îmbătrânească și beția îi cam slăbise balamalele se stabilise la Hârlău. Ajunsese să cânte pe la hanuri și crâșme, pe la nunțile și petrecerile din împrejurimi.

Dis de dimineață, Rozan cu taraful lui dând ocol casei și cântând "Basaraboasca" pe rând pe sub toate ferestrele, ne-a trezit pe toți din somn.

La opt ne-am dus la biserică, plină de norod ca la Inviere, ascultând slujba, de afară din tinda de sub clopotniță, căci înăuntru nu ai încăpea nimeni. Cu mare greutate puturăm pătrunde, strecurându-ne printre oameni înghesuiți. Era o căldură năbușitoare.

Slujba era lungă și obositoare; părintele, săracul, se făcuse roș, apoi vânăt, la față, de atâtea mătănii și îngenunchieri; rămăsese aproape fără glas de multă cântare și tras ison pe nas.

Inapoiati de la biserica, am gasit casa plina de mosafiri, ingalandu-si asteptarea cu cafele si dulceturi.

Dupa o ora de conversatie generala aparura tavile cu tuica si rachiu, cu paine si masline. Dupa inchinaciunile si urarile de rigoare, ne-am indreptat spre masa.

In antretul cel mare din fata erau intinse doua mese lungi, incarcate cu tot felul de bunatati gospodaresti de Moldova. Vreo patruzeci de meseni (numai noi , ai casei, eram saseprezece) faceau galagie mare, vorbind toti laolalta si de la o masa la cealalta, intr'un zanganit neintrerupt de tacamuri si zgomot de farfurii. Era masa,nu saga!

In capul uneia sedea tata-mare strejuit de kir Toma, mai grav, mai solemn decat oricand, cu parul si favoritii negri ca pana corbului(ii vopsise in ajun). Mama-mare prezida a doua masa, iar mama Anica, vesela si razatoare cum ii era felul, se invartea imprejur, spunea bunicii sau altei persoane cate ceva la ureche, facand un haz nespus. Fetele din casa: Marioara, Ilinca, Tudora si cum le mai chema, gatite si inzorzonate ca de Paste, nu mai prididedeau servind.

Soarele de amiaza si aerul caldut de August patrundeau in casa prin ferestrele larg deschise, astfel ca si ungherele cele mai dosite erau pline de lumina. Paretii proaspat varuiti, sclipind ca zapada intr'o zi de iarna insorita, mareau inca impresia de veselie si toata atmosfera aceasta de sarbatoare, pe care o desavarseau cantecele lautarilor.

Masa se prelungi cu inchinari de pahare in sanatatea gazdelor si a mosafirilor, cu glume, cu povestiri vanatoresti, cu rasete, cu randuri de cafele, coniacuri si visinate. Ma rog, ca la ţara si ca la Moldova! ...

La un moment dat disparura lautarii. "Da' unde s'o fi dus Rozan cu baragladinile lui ?" intreba cineva. Parca asta ar fi asteptat bunicul caci ridicandu-se dela masa pofti toata lumea la hora, jos.

Cu "sărut mânile, coană mare", "să vă fie de bine", sau cu alte vorbe potrivite imprejurarii, toata lumea se ridica dela masa. Era zgomot de scaune date la o parte, de scaune cazute, de picioare tarite, intretaiat de "poftim mata, duducă", "treç mata coana Catinca", "ba treç mata coani Grigori, că ai pute sa-mi fii moş" suierat intre dinti de o cucoana mai intepata unui cavaler care isi rasucea varfurile mustetilor de mult ninse de ani si ingalbenite de tutun.

Cucoanele se asezara pe cerdac, in jilturi, iar domnii se coborira sa vada mai deaproape hora care se injghebase pe poiana din fata casei.

Hora pornise, fetele si flacaii jucau fiecare cu alesul sau aleasa inimii. La inceput, mai cu sfiala, apoi din ce in ce mai viu, ritmul jocului se intetea. Baietii prinsera glas si chiuiau, iar fetele se invarteau ca niste prâsnele.

Asezate pe iarba, roata in jurul horii, babele si muierile steteau la taifas sau la barfeala; copiii alergau in toate partile, se harjoneau, se jucau, se bateau, tipand care mai de care, pana cand catec mama, mai iute la mana, tragea cate o palma plodului, ca sa aiba si de ce plange. Mosnegii si gospodarii la o masa sub un copac, puneau trebile la cale vorbind de ale lor, oprindu-se cat mai des ca sa-si dreaga glasurile cu cate un gat de rachiu.

In mijlocul roatei de hora cantau lautarii de se speteau, mai repede si mai repede. Sârbe, batute urmau intrerupte de catec hora mai lina, ca sa mai rasufle o leaca si tineretul si dansii.

Cum nu putea lipsi Martie din post, asa nu putea lipsi dela hora mos Ion Rastoaca, baciul.

Flacau tomnatec, caci avea vreo patruzeci de anisori, era cunoscut de toti din Storesti si din imprejurimi. Era renumit de murdar, atat omul cat si boarfele de pe el: se primenea numai de doua ori pe an: la Paste si la Craciun. Noi il vedeam vara, adica trei-patru luni dupa primeneala de primavara. Camasa si ciorecii lui, din albi ce fusese, capatau o fata cafenie inchisa si steteau scoarta pe dansul,din cauza sudorii, a zarului si a tuturor murdariilor adunate. Raspandea firesto o duhoare de te trasnea. Ai fi putut sta inchis cu zece vulpi intr'o odaie, cu mos Ion n'ar fi fost chip sa stea cineva nici un sfert de ceas caci ar fi murit asfixiat.

Dintr'un colt la umbra priveam hora si ascultam lautarii zicandu-i o sarba indracita; chiuiau baetanii si tropaiau de ti-era mai mare dragul. Deodata imi dadura ochii de un fel de aratare: un barbat care ar fi fost inalt si chipes, daca n'ar fi umblat frant de la mijloc

cu capul in jos, parca ar fi cautat ceva ce-i cazuse sau pierduse,si daca n'ar fi fost murdar si nebarbierit de saptamani. Incerca sa ocoleascanebagat de seama roata de muieri si sa se apropie pe nesimtite de masa la care gospodarii stateau la sfat si beau rachiu. Era mos Jon Rastoaca.

Dar cum il vazusem eu, l-au vazut si muierile. Si las' pe ele! Au si tabarit cu gura pe dansul.

"Bini ai vinit, badi Ioani ! Cum te-ai îndurat să legi stâna si o-ili ? Jan vin încoaşi, şezi oleacă lângă mini, că tari ni-esti drag!" Alta il întreaba în batjocură:"Am auzit c'ai pus gând rau unei sluti din Sendreni ? Adivarat ca va puneţi pirostrille pi gap la toamna?" "Da di undi" zicea alta "l-o îndrajit o vădană bogata din Flamânzi". Razand, toate se dau la dansul.

Dar nici pe badea Jon nu-l tinea gura chirie, le raspundea cu varf si indesat:"Jan mai duşeti-va dracului, muieri afurăsăte ! Videti-va di di casi, di barbaţi şi di copchii, blastamatelor". Stupea ca un cotoi maniat, in dreapta si'n stanga, si le înjura, si le spurca, cum îi venia la gura.

Era un haz, o galagie, de par'ca te aflai in inima unui iarmaroc.

Hora tinu pana incepu sa se lase soarele dupa dealul Holmului.Flacailor le pierise glasul de-atata chiuit si strigat cimilituri. Pe fete, abia le mai duceau picioarele de atata joc si topait.

Iata ca incepura sa se intinda umbrele si racoarea serii...

Inainte de a porni spre case, satenii se apropiau de cerdac, unde bunicii si celelalte persoane stateau razimati peste parmaclâc, unde scoteau caciula cu un "buna sara" si cu un "sarut mainili marilli voastră" si plecau; femeile, se înclinau mai de departe, multamind si dand bineţe.

Se imputinau poporenii vazand cu ochii si dintr'o data - s'a golit ograda. Se inserase deabinelea, in locul galagiei si forfotelei de mai inainte, se asternuse tacerea si linistea.

Se aprindeau lampile prin casa si mosafirii carora le trasese trasurile sau docarele la scara isi luau ramas bun de la noi cu urarea "la anul şi la mulţi ani tot asa să fie!"

La cina am incaput, cu mosafiri cu tot, la o singura masa. Toata lumea, desi bine dispusa, nu-si ascundea oarecare oboseala.

Dupa plecarea ultimilor invitati, ne-am dus si noi la culcare si am adormit ca dupa o zi obositoare, pretuind cum se cuvenia tacerea si linistea inconjuratoare.

Nici cainii nu se incumetau sa latre, de obositi ce erau ...

(Va urma)

DIN LIRICA NEAMURILOR

Tâlmăciri

de

NIC. IANCU-PĂLTINIŞANU

Lirica braziliană

RIURILE

de

OLAVO BILAC

Spre zări crepusculare, mânate de-o minune
Chinuitoare, curgeţi ...Ba'n vajnice şuvoaie,
Ba în popas zăbavnic şi unduiri greoaie,
O, rîuri triste, plângeţi a voastr'amărăciune.

Aţi vrea să vă re'ntoarceţi...din albii, răzvrătite,
Să evadaţi, - zadarnic. Pe luciul călător
Purtaţi dorinţi şi temeri, ce sug, dela isvor,
Pân'la limanul care necruţător vă'nghite.

Neastâmpărul vă mână, apoi, dela o vreme
Doar amintiri, regrete ... Căci marea când vă chiamă,
In unda voastră, rîuri, ce 'nvolburată geme

Se abate îndoiala şi teama de veghe
A celor ce din flacăra speranţei vieţuesc,
A tuturor acelor ce mor de nostalgie ...

Lirica germană

NOAPTE ÎNSTELATĂ
de
JOSEPH FREIHERR VON EICHENDORFF

Părea că cerul săruta-se
Duios, în semn de împăcare
Pământul, ce-adormea acuma
Cuprins de-o dulce'nfiorare.

Prin câmp trecea o adiere
Ce holda'ncet o legăna.
În noaptea calmă, înstelată
Bătrânul codru fremăta.

Şi-a sufletului aripi, larg,
Mi se deschiseră deodată,
Ducându-mă în zbor tăcut
Spre casa-mi dragă'ndepărtată...

UN VIS E VIAŢA NOASTRĂ
de
JOHANN GOTTFRIED HERDER

Un vis, un vis e viaţa noastră
Aci pe pământ.
Ca nişte umbre pe nori plutim
Şi dispărem.
Şi-ai nostri paşi înceţi îi măsurăm
După spaţiu şi timp;
Şi suntem în mijlocul veşniciei
(Şi n'o ştim)

ECCE HOMO
de
FRIEDRICH NIETZSCHE

Da ! Ştiu de unde cobor !
Nesaţios ca flacăra
Ard şi mă mistui.
Lumină se face tot ce-ating,
Scrum, tot ce las:
Sunt flacără, desigur !

GEANTA CU BUCLUC
de
D. EM. POPA

Era omul de încredere si cel mai bun acrobat al institutului de aviatie civila dela Ploeşti.

Trecut aproape prin toate scoalele de pilotaj din tara, pe cari le absolvise cu mare succes, figurand printre leaderii acrobatici ai tinerei noastre aviatii, adjutantul V.Potârca functiona de cativa ani, ca instructor la "civila".

Intr'o Sambata dimineata, Seful il chema sus la biurou.

- Potârca! Peste cateva minute pleci la minister, ca să rezolvi hartiile astea! ii spuse directorul, intinzandu-i un plic sigilat,pe

coltul caruia se vedea imprimat cu majuscule cuvantul "secret".
Un salut scurt ostasesc, cum invatase in lunga-i cariera de militar, si putin dupa aceea, un avion se pierdea in zare, directia Bucuresti.
Dupa ce dadu in primire masina la unul din hangarele dela Baneasa, se si prezinta la minister.
Ca in orice sambata toate ghiseele erau aglomerate.
- Domnisoara, va rog rezolvati-mi aceste hartii! se adreseaza adjutantul unei dragute functionare, care la vederea plicului "secret" i-a inlesnit patrunderea la ghiseu.
- Mai asteptati Dvs o jumatate de ora, raspunse duduita, dand la o parte un carlient ce-i cadea rebel pe frunte, semnandu-i in acelas timp condica de corespondenta.
- Dar mai repede, va rog, ca scap trenul!
Peste o jumatate de ora se auzi strigand aceias voce...
- Domnisoara, zau, scap trenul ... eu sunt dela provincie... rezolvati-mi, va rog, hartiile !
- Mai asteptati putin, Domnule! Ce v'ati pierdut rabdarea ?Ei!
- Ce sa mai astept, Domnisoara ?
- Cum ce sa mai asteptI? J-auzi vorba!plicul! n'ati venit cu un plic, ma rog ?
- Ba da, dar nu mai pot, ca scap trenul !
- Atunci plecati!
- Cum? fara hartii ? Domni...
Dar geamul ghiseului cazu, gata-gata sa-i taie nasul nerabdatorului curier si functionara isi vazu de lucru...
Batu din nou, cerca sa deschida ghiseul, striga, dar in zadar...
Trece capitanul Popescu, cunostinta veche, detasat la MAN.
- Sa traiti, Domnule Capitan!
- Noroc, Vasile! ce-i cu tine pe-aici?
- Ja niste hartii de rezolvat si peste o jumatate de ora am tren spre Ploesti, Domnule Capitan... Introbuinta trucul cu trenul, ca sa scape mai repede de acolo, iar timpul care-l avea la dispozitie sa-l intrebuinteze la altceva.
- Asteapta putin, ii spuse Capitanul, disparand pe una din usile unui biurou.
Sedea ca pe ghimpi. Se ducea dela ghiseu la ghiseu, plangandu-se la toti functionarii pe care-i vedea, ca scapa trenul. Se facuse orele 12 si nimic...
- ' mama lor de hartii!
- Ce hartii, Domnule Adjutant? il intreba un batran, omul de serviciu, care ducea un cos, plin cu fel de fel de hartii mototolite... Ja vedeti, ca poate-or fi aici! continua el, punandu-i cosul sub nas.
- Lasa-ma, mai mosule, si mata, in pace! ce-ti bati joc de mine? raspunse Vasile infuriat.
In fine, dupa catava vreme, oblonasul dela fereastra asupra careia ochii incercatului instructor de sbor cautau lacom, se deschide si o voce cristalina se auzi rasunand:
- Institutul de aviatie civila Ploesti!
-'Zent! raspunse adjutantul repezindu-se furios si obsedat de ideia ca in adevar scapa trenul, smulse plicul si cu un taxiu sbura vertiginos catre Gara de Nord.

....

Intr'un compartiment de clasa IIa a acceleratului de Cernauti, cu geanta sub brat, Vasile visa poate ochii frumoasei functionare dela minister, cand conductorul anunta cu glas ascutit:
- Cine coboara la Buzau ?
Buimacit din somn sare in picioare si alearga pe coridor...N'auzise bine sau ce se'ntamplase ?
- Dom'le conductor, dom'le conductor! urmeaza Ploestii ?
- Ce Ploesti, Dom'le ! De cand am trecut Ploestiul, he-he ! vine Buzaul...
Nu mai stia ce-i cu el! Plecase din Bucuresti spre Ploesti, cu o geanta... Ce avea in ea, nu-si mai aducea aminte... de ce s'a dus el la Bucuresti iaras nu stia precis...
Pe la orele doua dupa miezul noptii, obosit de peripetiile prin care trecuse, intr'un pat dintr'o camera de pe caloa Campinii, adjutantul V.Potarca dormea imbracat si cu geanta sub cap.

....
Directorul Institutului era destul de ingrijorat, ca nu-l mai soseau actele. Orice pasare care se profila pe seninul cerului, il facea sa tresara. Desi Duminica venise omul la biurou, ca sta si el ca pe maracini. Se gandea tocmai sa trimita alt curier spre Bucuresti, cand pe aleea principala isi facu aparitia adjutantul cu pricina, cu mainile infundate in buzunarul fulgarinului, calcand meditativ printre teii, ale caror petale erau purtate incoace si'ncolo de adierea vantului de primavara.

Secretarul Institutului il lua in primire dela poarta.

- Da actele mai repede ,Vasile, c'ai dat de dracu cu directorul.
- Ce acte? intreba acesta mirat.
- Actele pentru care ai fost trimis la Minister!

A ramas trasnit! ... Geanta cu hartiile cu bucluc o lasase acasa,iar silueta avionului il aparu acum in fata, cum se odihnea nepasator intr'unul din hangarele aeroportului Baneasa.

Fara sa mai astepte nimic si fara sa spuna nici un cuvant, cu pasi grabiti, aproape fugind, se pierdu din nou pe drumul pe care venise,iar peste putina vreme, cu geanta sub brat, dela fereastra unui vagon al rapidului "Stefan cel Mare", Vasile innumara stalpii de telegraf, ca sa i se para ca trece timpul mai repede. Brazi, Crivina, Peris, Buftea, Chitila, Bucuresti.

- Taxi, liber ?
- Liber ! ... si masina trase repede la scara...
- Directia Baneasa! Aeroportul!

... Grivita, Buzesti, Piata Victoriei, de unde masina lua in piept intinsul Soselei Kiseleff.

Sarbatoare fiind, aeroportul era inchis. Doar o santinela se plimba prin fata hangarelor, cu baioneta la arma, de pe lama careia, unsoarea topita de caldura soarelui, se scurgea in picaturi pe cascheta-i rotunda.Dela comandantul de garda a aflat ca aparatul nu-l poate scoate decat a doua zi, dupa ora opt.

Fara sa mai piarda vremea degeaba, se intoarce din nou in Capitala si dupa ce isi arvuni o camera la hotelul "Marna" se pierdu prin multimea strazii, de unde nu se intoarse decat noaptea tarziu.

Se legana alene in bratele lui Morfeu, sau dupa cum spune intelepciunea populara"asculta cum urla catelul pamantului", iar o raza a soarelui, ce patrunsese discret printr'un colt de fereastra il mangaia surazand. Sgomotul strazii il trezi. Claxoanele automobilelor, clopotele tranvaelor si strigatele Oltenilor.

- Pui de gaina, pui ... hai la cirease si capsuni ... caua, caua... iaurt caimacelul ...

Ca si cand gornistul ar fi sunat alarma, asa si-arunca plapoma ce-l acoperea. Ceasul batea linistit pe masa! Erau orele noua trecute. Fara sa mai stea mult pe ganduri, spalat, nespalat, in goana unei masini de piata sbura spre Baneasa, cu cheia in buzunar, iar pe la orele 11, avionul ateriza pe terenul Institutului primei republici romanesti.

- Bine ca te-aduce Maica Domnului! il intampina din nou secretarul la coborirea din avion... Da-mi mai repede hartiile, ca nu putem da drumul corespondentei.

Bietul aviator pali, dar de astadata rau de tot, ca trebui sa se sprijine de planurile masinei. Geanta ramasese la"Marna"

Insotit de adjutantul Frângulea, un foarte bun prieten de-al lui, avionul lua din nou calea aerului spre Capitala. Sburau la distanta mica, sa li se para ca ajung mai repede ...

Geanta sedea linistita pe mescioara pe care o lasase. Platind portarului un bacsis bun, se abatura apoi amandoi putin pe la Cosna,sa-si innece necazul intr'un pelin de Mai.

- Mai Vasile! zise Frângulea, dupa ce facusera de petrecanie unei duzini de mititei si catorva baterii... Eu am pe cineva aici, stii, pe Polizu... asteapta-ma ca peste o jumatate de ora sunt inapoi.

Trecu jumatatea de ora promisa, trecu si sfertul asa zis spatiu sau timp de siguranta, trec chiar doua jumatati, Frângulea sa mai vie,pace! Vasile plateste si o sterge la Baneasa. Intr'un taxi deschis, pana la aeroport, isi veni in fire. Cu ajutorul personalului de serviciu,scoate

aparatul afara, iar dupa catova minute, de la inaltimea norilor, trimite un salut lui Frangulea, care se gasea poate in culmea fericirii, undeva intr'o camera-dosnica din apropierea "Piotii Buzestilor"...
Aparitia avionului deasupra Institutului, a atras atentia tuturor, mai ales ca toti erau curiosi sa vada cum se termina aceasta istorie. In fruntea intregului personal, secretarul, roș da mânie, își astepta plicul cu pricina.
- Actele, Vasile!
- Iata-le! si adjutantul intinde goanta cu bucluc, iar dupa un scurt schimb de cuvinte adecvat cazului, se indrepta spre atelierul principal unde lasase in lucru niste planuri cu amortizarea zgomotului la motor.
Nu se inchisese bine usa hangarului, in urma aparatului introdus inainte, cand atentia tuturor este atrasa de sbarnaitul unui nou avion, care aterizeaza linistit, in urma celuilalt, din care sare jos, Frângulea.
- I-am facut-o lui Potârca!
- Ce i-ai facut ? il intreaba ingrijorat directorul, care picase in acel moment pe teren.
- I-am luat masina si l-am lasat in Bucuresti amanet, Domnule Director!
- I-ai luat pe dracu sa te ia! raspunse razand Potârca, tupilat pe nesimtite in spatele directorului... Ia uita-te bine la aparat si vezi ce scrie pe planuri ?...
Cand se uita la literele cari stateau scrise in marime de o jumatate de metru pe partea inferioara a aripelor si pe fuselaj, au putut constata ca in fața lor sedea linistit un avion militar luat de Frângulea dela Băneasă, crezand ca-i joaca o festa lui Potârca.

POEZII
de
E. MIHĂESCU

CLIPA

Senine deapururi, clipele picau în vecinicie.
Niciuna nu suna altfel, desprinse
Din acelaș cânt, aceeași apa ... vie.
Și totuși, printre ele una, -
Pe ce cărări neînțelese călătoare
De semne stranii, dintotdeauna,
Divina, trista purtătoare -
Sbura, cântand mari depașiri în necuprinsuri,
Depașiri în peste omenesc,
Jelind rupturi din timp și din intinsuri,
Din viu hrisov Dumnezeesc.

...

ATUNCI...

Iar când vremi s'or liniști
Când de-a fir s'a descâlci
Grâul de neghină,
Hei, atunci,
După îndelungi
Grele munci,
Cerul s'a însenina,
Plaiul s'a desfereca
Ș'om avea hodina ...

Și, atunci,
Dintr'acea a neamului scânteie
S'or stârni până în cer luminile,
Domnul va să ne aningă-le
Împrejurul jurului să stee:
Bolți de curcubee ...

Tot atunci,
După sfinteța Lui porunci,
Domnul va să vree
Nevăzut drum să deschee.

Să desprindă
Licărind
Calea Lactee.
Să se lase în jos
Ușor ...
Mijind ...
Să se pogoare
Pe cărări scânteietoare,
Din lacrimi, Fătul Frumos
Cu Voivozi
Cu crai și aprozi
Cu mulțime în alai
Pe verde gură de plai
Voci de voci în drept să stee
Pe raze de curcubee.

ZIUA ȚĂRII

Va veni și aceea zi
Când iar s'o destroieni ...
Pe sub umbra nucului,
În zăvoi, iar a 'nflori
Ciuboțica cucului.
Pe toate poenele,
Pe toate tăpșanele,
A'nflori iar ghiocei,
Fetelor cercei.
Or paștea oițele,
Laie-Miorițele ...
Or râde câmpiile ,
Și-or cânta vlăsiile ..
Trecând cu donițele,
Or cânta lelițele,
Zâne bălgioare,
Căutând tămâioare,
Pe deal. La isvoare.

Cosașii iarăș la imaș,
Coasele și-or ascuți,
Prin fânețe greerași
Susurul și-or asmuți;
Iar pe seară intr'amurg
Când ne'ndeamnă umbrele,
Iar suna-va'n codru bucium,
Să se strângă turmele.
Lelițele-or coace pită
Pe vatră. În spuză
Și-oiu cădea iar în ispită,
Să doinesc din frunză ...
Pădurile-or rugini,
Or talangi cirezile,
S'or culege viile
Viile, livezile.
Apoi iară om nunti,
Și-or boci miresele ...
Și-or cădea iar brumele,
Dela munte, la iernat,
Pogorî-vor turmele
Și-o veni și Sân Ignat,
Și a sta un guițat
Peste sat ...

Și-or veni colindători,
Lumii să vestească,
Noaptea pe la cântători

Solie corească,
Că 'n spre noi, cei din puhoi,
Domnul cată luminos,
Că ni s'a născut Hristos.

FIȚI BUNI

de

RADU DRUMARU

Așa cum scrie în Scriptură,
Și cum se spune din străbuni:
Lăsați uitării ce e ură,
Uitați tot răul și fiți buni.

Ușor e să faci rău dând moarte,
Mai greu, să 'nduri și să nu certi.
Dar mulțumirea ce-ți stă parte,
O poți avea doar dacă ierți.

Să nu pornești cu gând de ură
Și de stârpire - de omor,
Mai bine, cu iubire pură,
Așterne-un iertător covor.

Și, noi cu toții, nu uita!
Suntem născuți din greu păcat
Și Domnul spre a ne ierta
Cu moarte pre moarte-a călcat.

INTOARCERE

de

MIHNEA DAMIAN

Acolo, undeva, unde brazii si fagii se imbratiseaza intr'o duioasa fratietate, pe o poteca, un batran garbovit, cu mustata colilie isi sprijina ultimile clipe, intr'un baston subtire de corn.

Ochii ii stralucesc in penumbra apusului, reflectand o vieata intreaga. O vieata rupta in fasii, ca panglicele unei coroane de flori pe un mormant proaspat, exprimand regrete nu trupului ce putrezeste, ci florilor ucise.

In fund, o casa alba si rosie, ca o baliza marcheaza un sfarsit si un inceput in acelas timp.

Un...doi...un ...doi... e ritmul pasilor, iar pantalonii sprijinindu-i-se pe calcaie, ca si tunica ce pare agatata intr'un cui, desbraca mai mult decat imbraca, ceva ce pare sa nu fie.

Se opreste sa mai stranga puteri, fara sa priveasca in jur. Numai casa o vede, casa pe care cu zeci de ani in urma a parasit-o, atunci cand sangele ii clocotea in vine, si cerul ii era instramtat de ograda.

- Doamne, nu ma lasa! murmura incet tremurand... Porneste din nou. Mai face cativa pasi ... "Doamne, nu ma lasa"! se roaga iarasi, ajungand la poarta ce da sa cada. Mangaie lemnul, ii mangaie fiarele ruginite, muschiul care nestingherit se prinsese pe-alocuri, apoi alti pasi marunti si nesiguri, ca primii pasi facuti in aceiasi batatura cu multi ani in urma... Ajunge la prispa.

Sfios se aseaza pe lespedea rece, iar soarele ii lumineaza intr'un ultim salut zambetul ce-i rasari pe fata, ca o candela sub o icoana.

A ajuns!

Acum nu mai are teama de intuneric, a ajuns!

Ani, zeci de ani a visat zi de zi aceasta clipa, dar acum nu mai poate plange bucuria ce i-se ridica in gat ca un nod.

Poteca din fata-i incepe sa se piarda in amurgul ce se lasa, pripit, si cu ea gandul care face calea intoarsa.

Vantul scutura cele din urma frunze uscate din nucul din fata ca-

sei , gramadindu-i-le la picioare, ca un dar de bun sosit. Apoi, copil sburdalnic, se mai invarteste prin ograda si aduna foi de prun, si de gutui si de mesteacan, si i le ravaseste prin pletele ninse, si pe umeri, sa-i faca bucuria mosului...

Tarziu, in noapte, fulgi albi si mari de zapada incep sa se cearna din vazduhul rece. Intaiu unul, apoi altul, si altul, si apoi multi deodata, iar batranul pribeag intins pe lespedea prispei vegheaza cerul.

... Si celor din urma stele ce mai tremura in taria inghetata, catre dimineata, le zambeste fericit pribeagul, cu surasul multumirii incremenit pe chip...

P O E Z I I

de

PETRE IOANNOU

IDILĂ

Memoriei lui Coşbuc

"El", lungit pe iarba verde,
La umbrarul de sub nuc,
Se gândeşte: Sunt nauc?
Până când vremea mi-oiu pierde,
Singur cuc!

Şi-uite "ea" cât e de dragă
Ce gura, ce ochi de foc,
Măiculiţa, ce mijloc,
Sa-l tot frângi o noapte'ntreagă
Ca la joc!

Şi guriţa-i cum e macul
S'o săruţi până sa pici,
Dar cu grija sa n'o strici
Ah! Ispită, fugi la dracu',
De aici!...

"Ea" pe prispă, singurică,
Tot învârtind la fuior
Toarce, toarce şi un dor,
Inimioara îi furnica
C'un fior,

Şi gândeşte: Doamne Sfinte
Simt ca-s mare de acum,
Nu-mi mai place joaca'n drum,
Un alt joc îmi vine 'n minte,
Nu ştiu cum!

Uite cu voinicu-acola,
Ce frumos e ...ah! ce voinic -
M'aş juca - ce să mai zic?!
Nu m'aş sătura nici pela
Ceasu' al mie!

"El" privind la "ea" într'una
Şi visând-o doar la joc,
Rupe-o frunză dintr'un loc
Şi'ntr'o doină-şi prinde strura
Cu mult foc.

"Ea" i-a râs. "El" se ridică.
"Ea" se leagă la basma.
"El" facandu-i o bezea,
Se-apropie fără frica
Lângă ea.

"Bună ziua, fetişoară!"
"Buna inima, baiete!"
"Fetiţă cu negre plete,
Ai apă în donicioara,
Ca mi-e sete!

"N'am voinice, zău, mă crede,
Dar de vrei sa bei te du...
La fântână!" "Aş, nu, nu...
Nu ştiu drumul şi m'oiu pierde,
Hai şi tu!"

"Nu pot, zău... mama mă ţine,
Ca să'nvaţ sa torc la lână!
"Lasă, fată, şi ia'n mână,
Doniţa şi vin' cu mine,
La fântână!

...

...Şi s'au dus, cu mâna dreaptă
"El" o strânge de mijloc
Şi-i vesel de-aşa noroc.
Iar "ea" nu ştiu ce aştoaptă
Cu atât foc!

Şi-unde-s holdele mai 'nalte,
Lanuri mari cu spic crescut,
Cu un dor neprefacut
Şi-au supt gurile 'nsetate,
'Ntr'un sarut...

NOCTURNĂ

Zefiru-şi trece paşii de himeră,
Prin ramurile sălciei pletoase,
Iar norii identici, flori de chiparoase,
Flourtează între ei în stratosfera.

Jn Carul Mare, luna majestoasă,
Străbate Calea Laptelui grăbită
Şi-apoi c'o rază albă de ispită,
Sărută gâtul iazului nervoasă.

Luceafărul cu fruntea lui de vis,
Aruncă unei stele ochiade fine.
Jar steaua tremurândă, de ruşine
Se pierde cu o dâră în abis ...

P O E Z I I

de

AL. PETRU-SILISTREANU

JN SUFLETUL MEU

APUSUL MEU

Apusul meu e un sicriu
mai uriaş decât un munte
pe care stelele mărunte
alunec noaptea, reci, târziu...

Apusul meu e un sicriu
împodobit de frunze, toamne,
în care clipele mai calde
împing durerea ca s'o scriu.

Jn versuri negre, nu în proză
când pe-a mea frunte-i încrustată
pădurea galbă, tristă-a lunii ...
cununi de flori ... tuberculoză.

Apusul meu cât de târziu ...
Apusul meu e un sicriu.

CÂNT ...

Cânt
amarât,
bătut
de vânt ...

Cânt
ca să uit,
umbre
de mormânt ...

Cânt
să treacă
timpul,
până m'oi vedea
praf,
pământ! ...

JN SUFLETUL MEU

Jn sufletul meu
se frânge,
ocean de sânge...
dor de soare,
de răsunare ...
Până când atâta răbdare?...

O, suflet al meu!
Par'că n'ai nici un capăt,
nici un Dumnezeu ...
Şi d'aia fibrele cărnii sânger,
că n'ai nici un înger
ca la culcare să-ţi spună
noapte bună ...,
sau măcar o stea,
caldă ca lacrima! ...

O, suflet al meu!
fără capăt,
fără Dumnezeu ! ...

SHAKESPEARE IN NOUĂ TRADUCERE ROMÂNEASCĂ
după textul original

de INGE-MARIA DIMITRIU
și I. G. DIMITRIU

MACBETH

Actul I

Scena III-a - Loc pustiu.

....

(Intră Macbeth și Banquo)

MACBETH. Nici când n'am văzut o zi mai groaznică și mai frumoasă.

BANQUO. Cât se zice c'o mai fi până'n Forres? Dar ce sunt aceste
Ființe uscate și-așa sălbatice la înfățișare,
Nu par să fie locuitori de pe pământ
Și totuș sunt? Sunteți vii? Sau numai închipuiri
De care s'ar îndoi omul? Păreți ca mă 'nțelegeți,
Fiecare stați cu degetul vostru descarnat
Lipit de buze supte, sbârcite: să fiți care femei,
Dar bărbile voastre mă opresc să vă cred
C'ați fi.

MACBETH. Vorbiți, dacă puteți, ce sunteți voi?

PRIMA VRĂJITOARE. Slavă ție, Macbeth! Slavă ție, Than de Glamis!

A DOUA VRĂJITOARE. Slavă ție, Macbeth! Slavă ție, Than de Cawdor!

A TREIA VRĂJITOARE. Slavă ție, Macbeth! Tu ce vei fi rege!

BANQUO. Mărite Macbeth, de ce te tulburi și te 'nfricoșezi
De lucruri ce se-anunță strălucite? In numele adevărului,
Sunteți vedenii fantastice, sau sunteți ceeace în adevăr
Păreți să fiți? Pe distinsul meu tovarăș
Il salutați cu titluri de cinste și prezicerea mare
A unei soarte nobile și a unei nădejdi de coroana regală,
Ceeace pare să-l fi încântat, iar mie nu-mi grăiți de fel;
Dacă puteți voi pătrunde sămânța vremurilor,
Și să știți care grăunte va încolți și care nu,
Grăiți-mi și mie, care nici nu mă rog și nici nu mă tem
De ocrotirea sau de ura voastră.

PRIMA VRĂJITOARE. Slavă!

A DOUA VRĂJITOARE. Slavă!

A TREIA VRĂJITOARE. Slavă!

PRIMA VRĂJITOARE. Mai mic decât Macbeth, dar mai mare.

A DOUA VRĂJITOARE. Nu așa de fericit, dar mult mai fericit.

A TREIA VRĂJITOARE. Tu vei face regi, dar tu rege nu vei fi:
Slavă, vouă, Macbeth și Banquo!

MACBETH. Stați, voi crainici ce n'ați spus încă totul, lămuriți-mă:
După moartea lui Sinel, știu, sunt than de Glamis,
Dar cum de Cawdor? Thanul de Cawdor încă viețuiește,
Un nobil îndestulat, și ca să fiu eu rege vreodată
Inca nu prea îmi vine să cred,
Și nici than de Cawdor. De unde însă aveți voi
Această stranie știință? Și pentru ce
Ne atingeți calea prin pustiul ăsta
Cu întâmpinările voastre profetice? Vorbiți, vă poruncesc!

(Vrăjitoarele dispar)

BANQUO. Pământul are bulboane ca şi apa,
Şi acestea bulboane au fost, unde-au pierit?

MACBETH. In văzduh, şi celace ni s'a părut nouă întrupări
S'au mistuit ca suflarea 'n vânt. Tare-aş fi vrut să mai stee!

BANQUO. Ce-au fost acestea cu cari am vorbit până acum?
Sau am mâncat cumva mătrăgună
Care ne stapanește acum mințile?

MACBETH. Odraslele tale vor fi regi.

BANQUO.. Tu însuți fi-vei rege.

MACBETH. Deasemenea şi than de Cawdor; nu-i aşă?

BANQUO. Cum mă auzi şi te-aud. Cine-i acolo?

....

HAMLET

Actul III

Scena I-a

....

HAMLET. A fi sau a nu fi: aceasta-i acum întrebarea;
Dacă-i mai nobil să înduri în suflet
Praştiile şi săgețile soartei ingrate
Sau înarmându-te 'mpotriva unei mări de suferințe
Să-le pui capăt înfruntându-le? A muri, - a dormi, -
Nimic mai mult, şi a spune că prin somn sfârşim
Durerea inimii şi miile de lovituri naturale
Ale cărnii moştenire, este limanul
Dorit din adâncul sufletului. A muri, - a dormi, -
A dormi! A visa poate! Da, aci e greul,
Căci în acest somn al morții, orice visuri mai pot veni
Dupăce ne-am scuturat de chinurile pământeşti,
Ne 'ndeamnă să ne oprim. Aceasta-i pricina
Care dă mizeriei o viață atât de îndelungă.
Cine oare ar îndura râsul şi biciuirea vremurilor,
Apasarea puternicilor, batjocura îngâmfaților,
Durerile iubirii dispreţuite, amânarea dreptății,
Indrasneala autorităților, şi pintenii
Ce-i primeşte meritul răbdător dela nevaloare,
Când singur şi-ar putea pune capăt vieții
Numai cu un pumnal? Cine ar mai purta sarcini,
Gemând şi nadugind sub povara vieții,
Daca n'ar fi că groaza de ceva de după moarte, -
Taramul nedescoperit din cuprinsul caruia
Nici un calator nu semai întoarna, - ne tulbură voința,
Şi ne face sa suferim mai bine relele, ce le-avem
Decât sa fugim spre altele de care nu ştim?
Aşa conştiința face nişte lagi din noi toți,
Şi culoarea înnăscută a hotaririi
Este îmbolnăvita de palida gândire,
Şi întreprinderi pline de avânt şi de tărie
Astfel sunt înlaturate din mersul lor
Şi-şi pierd numele faptei. Incet acum!
Frumoasa Ofelie! Nimfă, în rugaciunile tale
Pomeneşte şi pacatele mele.

Scena III-a

....

REGELE. O, nelegiuirea mea e putredă, duhneşte pân' la cer
Şi poartă blestemul cel mai vechiu dintru început,
Uciderea fratelui. Nu pot să mă rog,
Deşi dorinţa-mi este atât de fierbinte:
Intenţia mea puternică e 'nfrântă de vina-mi prea mare,
Şi ca unul ce are de rostuit două afaceri
Stau pe loc gândind de unde să 'ncep,
Şi le las pe-amândouă. Ce, dacă mâna asta blestemată
Mânjită cu sânge de frate e fi mai grea decât e ea însăşi,
Nu-i ploaie destulă din cerul cel sfânt
S'o spele albă ca zăpada? La ce slujeşte iertarea,
Decât să fie pusă în faţa nelegiuirii?
Şi ce-e 'n rugăciune decât puterea asta îndoită,
Să ne oprească înainte de a cădea,
Sau să ne ierte de-am căzut? Atunci îmi ridic privirea,
Greşeala mi-e trecută. Dar, o, ce fel de rugăciune
Imi slujeşte mie? "Iartă-mi uciderea odioasă?"
Nu poate fi, cât timp am în mâna mea
Lucrurile pentru care săvârşit-am uciderea,
Coroana mea, ambiţia mea proprie, şi regina mea.
Poate fi cineva iertat, folosindu-şi nelegiuirea?
In obiceiurile stricate ale lumii
Mâna daurită a nelegiuirii poate înlătura dreptatea,
Şi s'a văzut adesea că preţul mişelnic însuşi
Işi cumpără legea: dar nu-i aşa sus.
Acolo nu-i de joacă, acolo faptul rămâne
In adevărata natură, şi noi înşine obligaţi
Să dăm socoteală greşelilor noastre
Până 'ntr'un capăt de aţă. Ce-i atunci? Ce rămâne?
Incearcă ce poate pocăinţa: ce nu poate?
Dar ce poate ea, când cineva nu se poate pocăi?
Ce groaznică stare! O, inimă neagră ca moartea!
O, suflet prins în laţ, sbătându-te să scapi
Şi mai rău te prinzi! Ajutaţi, îngeri! cântăriţi!
Incovoiaţi-vă, genunchi ţepeni, şi, tu, inimă prinsă 'n oţel,
Fii moale ca muşchii pruncului nou născut!
Totul o să iasă bine. (Se retrage şi îngenunchie.

Intră HAMLET.)

HAMLET. Acum aş face-o mai uşor, cât se roagă;
Şi acuma am s'o fac: şi aşa se suie la cer:
Şi aşa sunt răzbunat. Acum ar fi de gândit;
Un mişel îmi omoară pe taica-meu, şi pentru asta,
Eu, singurul lui fecior, îl trimit pe-acest mişel
In cer.
O, asta e plată şi răsplată, nu răzbunare.
L-a smuls pe taica-meu, brutal, în plină vieaţă,
Cu păcate din belşug, ca Maiul înflorit;
Şi cum e cu socoteala lui, afară de cer cine mai ştie?
Insă în împrejurarea noastră şi 'n cursul gândurilor noastre
E greu de el: şi aşa sunt eu răzbunat,
Dacă-l iau spovedindu-şi sufletul,
Când el e pregătit şi gata pentru trecere?
Nu.
Inlături spadă, şi găseşte o împrejurare mai groaznică:
Când doarme beat, sau e în furii,
Sau, în plăcerea incestuoasă a patului lui,
La joc pe bani, înjurând, sau săvârşind vreo faptă
Care nu mai are nici un fel de mântuire;
Atunci să-i pui piedică, şi doar cu călcâile să dea în cer
Iar sufletul lui, blestemat să fie, şi negru
Ca iadul, în care intră. Maica-mea rămâne:
Leacul ăsta însă îţi prelungeşte zilele amare. (Iese.)

REGELE (sculându-se) Vorbele mele sboară, gândurile-mi rămân însă jos; și vorbele fără gânduri nu urcă niciodată la cer.

(iese)

I D E I   O A M E N I   F A P T E

ACTIVITATEA CASEI ROMÂNE DIN RIO DE JANEIRO (Ian.-Iunie 1954)

Nu stiu daca se poate spune asa, public, ca greutatile materiale prin care a trecut aceasta institutie creata cu avant, au intrecut de multe ori idealismul nobil al comitetului de conducere. Banul cel afurisit ne-a invatat mereu ca fara el nu se pot face lucruri mari. Asa se si explica faptul ca toata activitatea s'a redus la comemorari nationale, fara programe artistice, in cadru restrans, dandu-se mai mare atentie meselor populare, cari strang randurile mai repede, mai ales cand voia buna vine mai usor la un paharel spumos, decat la o pagina din vreun scriitor care moare incet in Tara visurilor noastre...

La 24 Ianuarie, dl Col. Ressel a amintit Unirea cea Mare a noastra, in cadrul istoric al Unirii Mici dela 1859, insistand si asupra celor doua provincii Bucovina si Basarabia, cari treptat dispar din istorie.

La 3 Martie se inaugureaza "Terasa Bucuresti" pentru mese amicale.

La 24 Aprilie are loc la biserica libaneza, un serviciu divin oficiat de Par. Dr. Bentia, reamintindu-ni-se Sf. Inviere. Searase ciocnesc oua rosii, dupa traditie la Casa Romana si se inalta cate un pahar cu vin pentru compatrioitul nostru, dl Ing. D. Mihaescu, care declara solemn ca implineste 50 de ani batuti pe muche.

La 8 Mai, dl Col. Ressel vorbeste unei asistente cam restranse, despre insemnatatea zilei de 10 Mai in istoria noastra si ideia de monarhie adanc inradacinata in sufletul poporului. Se canta "Imnul Regal" de catre asistenta.

In seara zilei de 10 Mai, in salaMin. Industriei, scriitoarea Alexandra Hortopan conferentiaza in portugheza despre "Alma rumena", in care trece in revista momente spirituale ale culturii poporului roman.

La 24 Iunie are loc prima masa populara pe "Terasa".

As vrea sa accentuez gestul unui roman sarac, dar inimos, Niculae Gheorghiu, care vreo cateva zile si-a lasat lucrul personal la o parte spre a-si da obolul lui de om sarac, fata de obstea noastra, muncind gratuit, accelerand lucrul si realizand economie casieriei.-

S'a dat instiintare ca la 24 Iulie are loc adunarea generala a Coloniei Romane spre a se proceda la cele legale si la alegerea unui nou Comitet de conducere.

24 IANUARIE

Mereu insemnam cate un 24 Ianuarie pe rabojul nostru, in acest exil si ni-l dorim pe urmatorul sa-l facem, cu ritm de hora frateasca, la noi acasa. Mereu facem apel la Unire si ne indemnam unii pe altii la fapte, care sa ne desteasca invocand pe inaintasii nostri. Uitam mereu insa cine erau inaintasii si de ce erau ei capabili, uitam ca noi, departati de sanul Patriei, i-am uitat dulceata sfanta, care ne tintuia locului, uitam ca trec anii si incet ne ardem facliile la capataiul ... ca sa nu ne mai trezim intr'o buna zi la lumina soarelui ...Nu stiu de ce-om face mereu acest lucru ? Sa fi uitat cu desavarsire rostul pentru care mai traim inca sau ne-am mortificat intr'atata inimile, ca repetam masinal ceeace ar trebui sa traim intens si'n vesnicie...

Doamne, mari au mai fost cei ce s'au straduit din rasputeri sa ne adune din istorie - frati si dusmani - sa ne'nchege in tara binecuvantata de Dumnezeu, sa traim zile de glorie, ca astazi sa ajungem slugi si misei, tot in tara, ce n'am stiut sa ne-o pazim de Duhul rau.

Nici un cantaret al Neamului n'ar putea sa planga jalea in care am fost adusi fara voie. Marturii ale durerii noastre stau muntii, cu codrii lor, cu izvoarele lor, de-acolo din codrii nestrabatuti de om, ne mai poate veni mantuirea, caci acolo a mai ramas un Dumnezeu nespus cat de nemernicia noastra.-

PASTILE NOSTRU

Ne mai aducem aminte ca prin vis de cum era atunci, la Sfanta Invierea a Domnului Iisus...Cand recitim vreun vers din Alecsandri sau G. Cosbuc, avem impresia ca visam aevea...Ori ce-am spune, saraci sau bogati, inghitim cu noduri, imbucatura dela masa de Pasti, caci nu e cum trebue sa fie, oricat o fi de buna la vedere.Ne pierdem sufletele incet, incet... Vorbeam cu un roman, cumsecade dealtfel, si care-mi spune hotarit, ca daca are bani pentru el Pastile e in fiecare zi. M'am gandit mereu la acest om care mi-a tulburat seninatatea zilei... I-am dat dreptate. Nu traeste in mediul lui, departe de tara, cu datinile ei...Cum ramane insa cu setea dupa Dumnezeu, dupa Iisus Fiul, care s'a jertfit pentru noi, pacatosii, adica nu vrem sa luam lumina din jertfa Lui. Jertfa Lui este un fel de lucru cotidian, ce se poate repeta la infinit si de origicine ... Invierea prin Moarte!

Pribegia aceasta ne strica echilibrul nostru strabun, si ne arunca pe calea intunericului ...

Si-asa murim, morti fiind de mult; asa ne pierdem in neant, putrezi fiind de indelunga vreme.-

ZECE MAI

Sarbatoarea noastra nationala este mai pretuita de straini decat de noi insine.Pildae cea mai vie o dau: Presedintele Eisenhower si ministrul sau de externe Dulles, care la data istorica in fata unei delegatii de romani americani, au accentuat importanta cuvenita zilei in care am intrat in randul statelor moderne, multumita barbatiei ostasilor dela Plevna si Grivita, cum si creatorului Romaniei moderne, Marele Carol I.

Razboiul pentru neatarnarea noastra, intemeerea regalitatii romane, dragostea si increderea poporului in monarhia noastra, crearea unei dinastii, sintetizate toate in coroana de otel, faurita dintr' un tun de pe campul de lupta, imbelsugat cu sange romanesc indestul, coroana purtata de Marele Monarh, sunt fapte glorioase in istoria,pe care pseudoistoricii reporisti incearca s'o falsifice pe de-antregul.

Sfinte sunt vorbele lui Dante, cand spune ca nu-i durere mai mare decat sa-ti aduci aminte de zile fericite in nenorocire...

Altadata vuia vazduhul de avioane, tunurile trasneau spre ceruri, navile la Mare si Dunare sclipeau in soare, muzicile cantau si ostasii - cari in razboiul contra comunistilor s'au umplut de glorie alaturi de fratii de lupta germani si au infipt tricolorul pe Elbruzul Caucazului - defilau ca niste eroi cazuti din cer...

Sa credem nestramutat, ca se vor intoarce pe curand vremurile de mandrie...

PAROHIA "SFINTII TREI IERARHI" DIN RIO DE JANEIRO

Rand pe rand numita "Sfintii Arhangheli Mihail si Gavriil" si mai apoi "Buna Vestire", parohia din Rio a luat fiinta prin aprobarea P.S.S.Valerian, episcopul Romanilor din America si Diaspora.Este adapostita in biserica libaneza din localitate, al careia cler si comitet ne arata o neimpartasita dragoste crestina. Poate vor veni si vremuri mai putin aprige, ca sa se nalte lacas al Domnului cu maini ososite ca ale noastre.Gandurile de cativa ani ale dlor Col.Ressel si Ing. D.Mihaescu s'au tradus in fapta, iar binecuvantarea episcopala a adus bucuria in sufletele dornice sa auda slujba romaneasca, si aci, in Rio. Sigur ca greutatile ne stau deasupra capului.Trebuesc atatea unui sfant lacas si banii nu sunt prea usor de capatat. Nu-i lucru usor iaras sa te rogi mereu de fetele bisericesti, cari desi ocupate servesc colonia, dar este oarecum deranj sa tot cersesti mila pentru o cauza sufleteasca, ce doar cu sacrificiu poate fi satisfacuta. Comitetul de ctitori compus din persoane serioase, inclinate sfintei biserici si nevoilor Ei materiale, cu grija pentru propasirea si pastrarea credintei strabune este o mare chezasie... Consiliul parohial la fel este constituit din persoane destoinice cari nu-si precupetesc timpul, cand este vorba de a ajuta cu vorba sau cu dinarul lor o cauza atat de mare...Preotul parohiei va fi teologul Anchidim Useriu, un vajnic ardelean din Bargaul Bistritei, neclintit in gand si fapta, cinstit si cu inima vie intru credinta, si care a capatat stiinta de carte la Cernauti. Stradania lui de a

fi duhovnicul coloniei Rio si S.Paulo pare sa fie sub buni auguri.
Speram ca spre sfarsitul lui August sa fie facut diacon si pe urma hirotonit preot.
Noua ne mai trebue nitica staruinta si deprinderea de a ne duce la biserica, asa cum o faceam pe vremuri, cand nu ne incalecase mizeria sufleteasca asa de mult.-

CURSURI DE LIMBA ROMANA LA UNIVERSITATEA NACIONAL DIN RIO.

Intre 10 Decemvrie 1953 si 10 Martie 1954 a avut loc un curs de initiere in limba romana, organizat din indemnul cald al studentului brazilian Ático Vilas Boas Mota dela Univ. din Bahia, care la un congres studentesc tinut in acel oras a accentuat necesitatea limbii romane intru completarea catedrei de filologie romanica pe langa Univ. din Brazilia, lucru de care am mai vorbit noi. Comitetul de Cruce Rosie Braziliana, sectia romana, de sub presedintia Doamnei Lucie Fernandes si "Casa Romana" prin dl Col.Ressel au pus la dispozitia studentilor dornici pe dl I.G.Dimitriucare a tinut un curs de gramatica romana, cu aplicari la texte din autori romani, retroversiuni, conversatie, dictare, gramatica istorica , etc. Cursul a fost frecventat de 6-8 studenti. Studentul Ático a primit o diploma pentru trecerea examenului de perfectionare, cu mentiunea : distinctie.Diploma i-a fost inmanata de rectorul magnific al Univ. Nacional , dl Pedro Calmon.Dsa a rostit o cuvantare impresionanta aratand importanta acestui curs si situatia in care se gaseste România in dosul cortinei de fier,ca si primejdia de a se distruge limba. Cuvantul studentilor prin glasul lui Ático, absolvent al cursului de perfectiobare, cald si duios, plin de dragoste fata de Romania, ca si cuvantul dlui Col. Ressel,care a facut prezentarile, necesitatea cursului, raporturile culturale dintre Brazilia si adevarata cultura romana, nu cea mutilata sau falsificata, au fost viu aplaudate de asistenta. Dl I.G.Dimitriu isi inchide cursul cu prelegerea "Doina, cântecul specific al Românului".
Este inutil sa mai accentuam absoluta necesitate a infiintarii cursurilor facultative pe langa importantele universitati braziliene Rio de Janeiro, S.Paulo, Bahia, Porto Alegre, Curitiba, etc.
Ceeace este mai impresionant este faptul ca studentimea braziliana insista pe langa autoritatile romane sa se urgenteze aceasta infiintare, natural spre profitul lor stiintific.
Sa speram infiintarea unui asemenea curs facultativ macar la Rio de Janeiro deocamdata.-

ANISOARA STAN

Credem ca moartea Anisoarei Stan, marea misionara romana in Statele Unite, imediat de dupa razboiul mondial din 1914-1919, a fost o pierdere ireparabila nu atat pentru Romanii Americani, ci cat pentru Romanii din pribegie, cari au considerat-o ca pe-o aparitie cereasca, venita sa sprijine numai, cu banul ei curat.
Numai darul facut Bibliotecii din Freiburg in B.si ceeace s'a realizat din dorul si dragul ei si tot conteaza enorm. In mareata expozitie de arta populara romaneasca a adunat tot ceeace sufletul ei neprihanit a putut sa adune ca sa atraga admiratia strainilor .A dovedit cu prisosinta ca merita pe deplin atentia si increderea reginei Maria, care a insarcinat-o sa organizeze acest muzeu in America.
Cine va mai conduce acum aceste comori de arta populara romana si cine le va mai ingriji cu inima buna si mana calda ? Nimeni alta, ca Anisoara Stan.
Citeam intotdeauna randurile ei literare, si daca nu erau expresie artistica, ca s'o puna in randul scriitoarelor cu merite literare, erau pagini rupte din inima ei ardeleana, cu suferinta stransa de sute de ani a bietilor iobagi striviti si nedreptatiti de stapanirea maghiara. Si aceasta dadea valoare mare, chiar documentara, operei sale de povestitoare aleasa.
Cu Anisoara Stan piere un suflet candid al lui Dumnezeu, care intelesese sa-si faca din vieata lespede de inchinat la tronul Neamului Romanesc, prigonit mereu de un destin necurat.
Fie-i tarana usoara!

CONGRESUL DELA MADRID

Dupa primul congres dela Rio de Janeiro are loc in istorica zi romana de 10 Mai, al doilea congres latin, in care România apare mai stralucitoare in lumea latinitatii, tocmai prin martirul ei in acest secol de civilizatie. Cu aceasta ocazie, Spania si-a aratat maretia de suflet a ei de totdeauna. A stiut sa-si primeasca fratii intru latinitate si sa le imbratiseze cauza. Punctul de seama discutat a fost starea in care se gasesc Romanii refugiati - ca popor latin prigonit - si declararea in congres ca Uniunea Latina trebue sa-si ia asupra si protectia lor spre a nu se pierde sub influente straine de cultura lor proprie. Ambasadorul cuban Oreste Ferrara accentuiaza ca popoarele latine au incredere in "Drepturile Omului", adica refugiatii spera ca guvernele lumii vor avea grija de ei. Presedintele Cortesurilor spaniole, Sr. Esteban Bilbão aminteste de incununarea lui Vasile Alecsandri ca bard al latinitatii la concursul de la Montpellier in 1874, ceeace determina pe delegatii Republicilor Venezuela si Chile sa-l propuna in sedinta, ca geniu al latinitatii. Ultima atentie fata de Neamul Romanesc a fost ca in viitorul congres sa fie prezent printr'o comisiune nationala pentru Uniunea Latina (dealtfel RPR nu-i interesata de loc in astfel de chestiuni).

Lucrari documentare diverse necesare cunoasterii noastre, prezentate de personalitatile culturale romane, au interesat mult pe congresistii neoromanici.-

MARGARETA BARCIANU

Cine stie ca sub acest nume a trait, scurta vreme, pe aceste locuri toride o pictorita, poeta, romanciera si muzicanta in acelas timp. Straina prin descendenta - albaneza - minunea aceasta par'ca s'a coborit din alte lumi pe pamantul nostru, ca sa starneasca dragoste si admiratie, iar prin moartea-i tragica un nesfarsit regret in inimile celor ce-au cunoscut-o si pretuit-o. Straina prin sange a iubit real Tara, limba si tot ce-a apartinut neamului din care nu se tragea, dar in care se simtea traind.

Sotia diplomatului Achile Barcianu a venit in Brazilia in 1929, unde spiritul si imaginatia aveau sa se desvolte magic. Exotismul cu mirajul lui, mediul colorit al semintiilor ciudate, trairea unei arte intense impresionara pe tanara artista. Contactul cu pictori ca D. Ismailovici sau Pedro Correia de Araujo aufost hotaritor in vieata ei. S'a consacrat definitiv picturii. Literatura si celelalte cadu pe planul al doilea.

In pictura a realizat lucrari frumoase, la fel desenul si gravura n'au fost neglijate de temperamentala artista, si mult impresioneaza bisericile din Ardeal in gravurile Margaretei Barcianu, vazute peste mari si tari, astazi cand sunt prigonite de dusmanul vremelnic.

Cele doua carti mai importante - "In ţara Jacaminilor" si "Povestea numelui", dovedesc insusiri de mare povestitoare si stilista. Prima este o insiruire de povestiri indiene, fermecator descrise, a doua tradeaza un spirit ascutit si o ironie incisiva, cu care era dotata artista.

A pierit ca si cand n'ar fi fost pe lume, roasa de un cancer, la 33 de ani, si cu lacrimile bucuriei de-asi fi vazut sotul ministrul Romaniei de pe vremuri, in Brazilia.

Frumusete, sensibilitate, cultura si arta fina, rezuma scurta viata a Margaretei Barcianu, si a carei amintire i-a proslavim si noi

CRONICA LITERARĂ

ANTONIO MINGOTTI. Maria Cebotari. Das Leben einer Sängerin. Salzburg, Hellbrun, 1950. 145 p. fot.; JOACHIM VON KÜRENBERG. Carol II und Madame Lupescu. Bonn, Athenäum, 1952. 242 p., fot., tab. geneal.; ION CREANGA. Folk tales (trad. MABEL NANDRIS) London, Routledge and Kegan Paul, 1952. v, 170 p., ilustr.; A.D. XENOPOL. Istoria Românilor din Dacia Traiana. Trad. N.S.GOVORA. Madrid, "Carpati", 1954. 295 p. stampe.; ALEJANDRO BUSUIOCEANU. Proporcion de vivir. Poemas. Madrid, "Insula", 1954. 81 p., 1 f., portr. autorului. EUGEN RELGIS. Sudamerica. Poeme. Montevideo, "Humanidad", 1954. 85 p., 1 f.

Profesorul Mingotti descrie biografia marei cantarete romance, de la primele inceputuri, dibuiri stralucite la portile tari ale Muzicii, pana cand amurgul mortii i-a incetoşat neuitatii ochi. Obiectiv dar cald si pasionant, emotionant, dar literar si nemelodramatic, autorul prezinta vieata de succes muzical rar chiar si pentru o mare incepatoare (debutul cu Gigli in "Boema") cu condei uimitor de sensibil. Casatorita la inceput cu marele regisor rus Virubov, vieata artistica in Paris (mizerie, emigranta rusa) trecerea in Germania, unde-i primita cu bratele deschise, rolurile diferite din clasicii operei , ca si din filmele cunoscute interpretate alaturi de Ivan Petrovici, Giachetti, Brazzi, Gigli si de sotu-i de mai tarziu Gustav Diessl, o aseaza printre marele cantarete ale vremii. N'au lipsit nici oratoriile, simfoniile si liedurile din programul mereu incarcat al artistei.

Muncitoare, constienta de rolul ei, ca si de talentul dumnezeesc ce-l avea, pana in pragul mortii pretimpurii a fost obsedata de realizarile artistice si noulle conceptii in diferitele interpretari, de care era preocupata.

Cu cata dragoste, prietenul casei, profesorul Mingotti, arata primirea regala facuta la Bucuresti, unde se intorcea plina de glorie artistica, intalnirea duioasa cu ai sai, vieata intima de sotie si mama, relatiile cu marii dirigenti si mediul muzical dela Viena si Berlin, unde trona alaturi de colega-i, marea Erna Berger. Nimic din vieata de intriga a culiselor rautacioase, nimic din cabotinamediocrilor netalentati, vesnic nemultumiti.

Obsesia artei pure, sacrificiul artistului mare in cautarea idealului...

La 39 de ani se stinge, operata prea tarziu de cancer la ficat, si condusa de mii de admiratori, este asezata langa sotu-i mort cateva luni mai inainte, in cimitirul Döblinger din Viena.

Autorul si-a facut o mare datorie fata de ilustra moarta, de admiratorii ei, ca si de istoria operei muzicale germane de care se leaga definitiv Maria Cebotari. Nu stim insa daca Dsa cunoaste si soarta tragica a bietei Fräulein Cattarius, a doua mama a celor doi copilasi orfani, aproape rapiti de o familie engleza, cari voiau cu orice pret sa-i aiba pe cei doi micuti, pare-se din snobism mai mult decat umanitate, sau admiratie pentru celebra disparuta.-

Cartea este conceputa in cinci capitole: Carol I si Ferdinand I, Mostenitorul tronului Carol, Madame Lupescu, Regele Carol II si Madame Lupescu, si Emigrantii. Autorul, fost diplomat pare-se, uzeaza de un material destul de bogat pentru o biblioteca de peste granita tarii, intrucat bibliografia citata aproape nu se mai gaseste astazi la indemana cuiva. Intreaga atmosfera istorica, traita sau faptele comunicate mai tarziu, autorului, sunt prinse cu abilitate, descriptiile personajelor politice constiincios facute, amuzant uneori, dar corect redate, intrucat autorul vrea sa scrie istorie, nu vieata romantata, unde iti permiti chiar si necuviinte pentru succesul de librarie. Autorul convins de veracitatea informatiilor (o, Doamne, cate nu cunoaste inca!) descrie obiectiv faptele istorice cari au determinat soarta Romaniei de astazi, tocmai prin lipsa de gandire si dragoste pentru viitor, faptele politice cu greselile inerente aducandu-ne in situatia de care ne ingrozim si a careia se-

lutionare o punea in sarcina Bunului Dumnezeu doar.
Autorul pare c'a avut putinta sa cunoasca multe din personajele descrise, sau ca putinta de a se informa a fost rodnica, caci pana in amanunte zugraveste sufletele eroilor sai, astfel ca apar vii, chiar si celor ce nu-i-a cunoscut.
Lucrarea informativa a dlui von Kürenberg este pretioasa pentru lumea care nu cunoaste istoria trista a poporului român dela 1930.
Cunoscand-o, poate sa justifice si greselile ce s'au savarsit, dar poate sa si condamne un deceniu intreg de nenorocire abatutapeste România.

Opera lui Jon Creanga a ispitit pe multi talmacitori, cari au vrut ca sa fie raspandita si in alte limbi bogatia de imagini si de umanitate a creatiilor celebrului povestitor moldovean. Insa opera aceasta aparent rustica, simpla, cere printre alte conditiuni, nu numai cunoasterea perfecta a limbii lui Creanga si a originalului, conditiuni indeplinite si de Stefanovici-Svonsk si de Marcu Boza - ca sa vorbim numai de traducerile in englezeste - ci si alta conditie grea de tot, pe care multi n'o pot indeplini. Intelegerea sufleteasca a simplicitatii geniale a taranului dela Humulesti, trairea interioara a momentelor descrise, confundarea cu autorul insusi in procesul de creatie, adica si traducerea sa fie aproape la inaltimea originalului, tinandu-se seama de greutatea graiului moldovenesc in talmacire exacta. De aceea Creanga pare sa fie pentru multi intraductibil. Am cunoscut Romani, cari nu intelegeau bine textul lui, si astfel nu-i puteau aprecia frumusetea negraita.
Trebue sa-l iubesti pe Creanga prin apropierea de opera lui, sa traesti si tu momentele traite candva de el, sa-i calci pe urmele lui, sa-i vezi bojdeuca, Humulestii, Radasanii, Ticaul, sa poposesti o clipa la "Eternitatea" din Jasisi sa-ti strivesti o lacrima a amintirilor ingropate in tine...Atunci il vei pricepe pe Jon, taranul din Humulesti. Jnarmat cu limba lui impestritata cu expresii si proverbe de-ale poporului, al caruia produs maret era Creanga, traind sufleteste opera lui poetica, obsedat de imaginile modului copilariei lui minunate, apoi te poti bizui pe talentul personal de a purcede la o talmacire.
Doua persoane cunosc, cari si-au facut din vieata si opera lui Jon Creanga, un crez literar si-o dorinta vie de a-l talmaci: Dl prof. Jean Boutière dela Sorbonna si Doamna Mabel Nandris, traducatoare si sotia dlui Prof. Gr. Nandris dela Univ. din Londra. Dlor au colindat pe jos locurile pe unde a sburdat pe vremuri copilul Creanga, i-au invatat moldovenismele lui scumpe si-au dat la iveala ceeace cunoastem cu totii.
Doamna Nandris a tradus basmele lui Creanga, cu o rara intuitie, cu talent deosebit, cu parfumul unei limbi engleze elisabetane, si cu iubire pentru autorul, pe care-l are, se pare, carte de capatai...
Asa se explica minunata talmacire, contopirea cu originalul uneori cei sase ani de ratacire pe meleagurile atat de scumpe noua.
Tovarasii lui Harap Alb, bine prinsi in numirile de eroi locali din basmele irlandeze, sugestivi, iara locutiunile si proverbele redate prin corespondenti exacti, sunt deasemenea bine versificate.
Jlustratiile de Jza Constantinovici-Hein, reusite si emotive.
Talmacirea povestirilor lui Creanga, datorita Doamnei Mabel Nandris, nu sunt numai un omagiu marelui povestitor, ci o biruinta a literaturii romanesti si constitue , desigur, o mare bucurie pentru tineretul cititor in englezeste, care are astfel putinta sa cunoasca adevarate perle literare .

Jn volumul al 3-lea ne este expusa istoria dintre 1633-1821, adica epoca domniilor lui Matei Basarab si Vasile Lupu, cu introducerea limbii romane in biserica si stat, institutiile juridice, epoca culturala si predominarea culturii grecesti, luptele politice si infiltrarea politicii rusesti in istoria noastra. Urmeaza epoca scurta a lui C.Brancoveanu, Dimitrie Cantemir, cronicarii si cultura respectiva, influenta austriaca si ruseasca, cu urmarile politice firesti (ne-am permite sa amintim ca poporul român prin "Nemti" si "Nemti cu coada" intelege pe Austriaci dela care a avut mari neplaceri, Germani

sunt considerati in istorie Prusionii). Dupa aceea urmeaza epoca Fanariota, trista prin pierderea Bucovinei si a Basarabiei, prin razboaele color trei imparatii facute pe pamantul nostru, prin revolutia lui Tudor Vladimirescu contra Grecilor si marea lui jertfa.

Poetul Govora manueste o limba romaneasca frumoasa si traducerea o face cu dibacie si stapanirea frazei deplina da valoare talmacirii.

Aci vedem inceputul tragediei neamului nostru, cand virtutile ne sunt surpate, vecinii si dusmanii ne poftesc tara cu ochi de lup, cand tara ne este transformata in vesnic cal de bataie al puternicilor imparati si cand dupa sfasierea treptata a trupului tarii, se'mplineste si jertfa mare a lui Tudor din Vladimiri, jertfa care va fi piatra fundamentala a statului modern national al nostru...

Momentele culturale desvoltate in conditiuni grele, organizarea sub toate formele a Tarilor noastre prin grija voevozilor destoinici, sunt pilde pentru noi, cei ce traim zile grele de exil.

Cu gandul mereu la gestul unui spaniol ce ne pretuieste, dl Luiz Boreyto Marti, care nu si-a precupetit banul cand a fost sa-l utilizeze pentru un act cultural national strain (desi legat de inima) la sacrificiul de ordin material frumos al dlui Tr. Popescu, si la munca trudnica la lumina de candela a lui N.S. Govora, plecam fruntea avand credinta ferma ca ei savarsesc un act de mare datorie fata de Neam.

Romanii sunt datori sa cumpere volumele aparute, sa le citeasca, si sa vada cum erau strabunii nostri, cari ne-au lasat Tara vrednica

Exilul acesta dureros ne-a adus numai neplaceri, bucuriile ne-au fost intotdeauna asa de rare, dar intr'adevar mari. Uneori o descoperire stiintifica, alteori o incoronare academica, vreo numire universitara, sau vreo lucrare serioasa pretuita de strainatate. Staruinta in pribegie insa ne-a mai adus si alta bucurie: scriitori romani de limba straina. Scriitori, al caror proces de creatie poetica se cristalizeaza direct in alta limba decat cea materna, cum ne obisnuisem pana acum. Sigur ca am avut cazuri pentru limbile franceza si germana (cauze explicabile) astazi pentru limba spaniola avem un viu exemplu cu poeziile lirice ale dlui Al. Busuioceanu, stranse in volumul pe care incercam sa-l notam "Proporcion de vivir" din colectia "Insula".

Nu cred sa mai scrie altcineva (poate ca eu nu stiu) in spaniola, afara de dl Aron Cotrus, despre a carui creatie ne vom ocupa pe curand.

Cine cunoaste poezia dlui Busuioceanu in forma plastica romaneasca stie ca avem deaface cu o poezie intelectuala, interioara, cu imagini abstracte, desi sensibile. Poetul este un solitar, fara indoiala, aci ne-o indica intreaga Dsale creatie literara aceasta, dar nu-i un resignat, care sa contemple doar solitudinea in care se complace, ci-i un vesnic preocupat de sensul vietii, prin analiza fiintei umane, care este el, poetul ("El libro abierto", str. 3 si 4, p. 17) Aceias teama, aceias cautare ("Afan", p. 21, "Angel engañoso", p. 23) obsedeaza pe poet. Desi spatiul ma obliga sa scriu restrans nu pot sa nu citez

Eros? Estas? Vinieras?
Nada mas que una sombra a tus pies
Una forma oscura huyente
Pasara Pasara con las hojas del dia
con las rosas del viento deshojandose
en las fuentes (Un hombre hablaba consigo, 25

Parca dintr'un ciclu de amintiri personale poetul solitar desprinde poezii care-i caracterizeaza tematica si strunele lirii indurerate

Tu soledad aspira a la condicion perfecta
desnudo un dios sobre la nube atica
Tu dolor humo sin memoria
Mas leve la ceniza que la sombra
cuando quemada en un instante tu belleza
(Cuerpo cortes divinamente triste, p. 26)

La fel ar insemna sa citez in intregime "Ciudad sagrada" (p. 27), "Innominada luz" (p. 29) splendidele "Genesis" (p. 31) si "Profecia" (p. 32-3. Notiuni ca "soledad", "asombro", "sombra", etc. le gasim mereu in poezia dlui Busuioceanu, ca sa ne adanceasca si mai mult aceasta cautare a poetului in intunericimea fiintei ciudate care este omul.

Soledad soledad y asombro
pon tu pie Subo subo
por el mismo camino has bajado ("No ser", p. 35)

sau

Mano de sombra de luz de dulzura
Mano del morir y vivir profondo ("Aparición", p. 37)

iarasi

... Mis gestos vi nocturnos
Rozaban aquel cielo como oscuras alas
Oscuras y de asombro mis manos apagaban
un porvenir de estrellas errando en los arcanos
(Manos sobre el cielo, p.38)

sau

para vosotros siempre siempre
hombres como niños
para iluminar vuestro asombro
vuestra noche interior(Claridad intangible, p. 40)

Intregul volum in spaniola al dlui Al. Busuioceanu prezinta o poezie pura, intr'o forma plastica de-o frumusete remarcabila, cu tema obsedanta a unei singuratati -active - daca ne este permis s'o spunem - iar"cautarea" din"profunzimi" a acestui sens al vietii ca o tematica proprie da nota generala a creatiei Dsale, care se reflecta si in noua Dsale limba de exprimare poetica.

Desigur ca dl Al. Busuioceanu aduce un dublu serviciu culturii:intaiu, se situeaza onorabil pe linia de confrati spanioli printr'o poezie concentrata la maximum si-al doilea, pentru limba natala continua acelas fir de gandire (acum imbracat in alta haina) de pe vremea cand impodobea paginile revistei "Gandirea"cu versuri ce mai traziu aveau sa-l scoata din granitele literaturii patriei.

Poetul Eugen Relgis este obligat de Muza sa scoata un volum de poezii la ... mimeograf. Nu stiu daca s'o fi gandit vreodata la asemenea procedeu al saraciei noastre. Dar ce conteaza acest lucru in fata bogatiei cuprinsului, care te aseaza inaintea unui altar... "Intaiul acord" poezia cu care se deschide volumul, ca si urmatoarea ar trebui sa le citam in intregime pentru sufletul si dragul patriei unde s'a nascut poetul

Gandul ti-l spui in orisice tara
....
Simtirea ti-o torni in vreun grai pamantesc
....
Slaveste iubirea sub bolta eterna
Oriunde te afli, ca'n tara materna.
E ca si nadejdea: universala,
Ea toate le-alina - afara de dorul ...
Ce-l canti tu, poete, in limba natala ...

Cu versurile

Spun unii ca patria e acolo unde-i bine,
Uitand de locasul in care s'au nascut

incepe poezia "Acasa", si care se termina astfel:

Oriunde mergi tu, lumea mareata ti se-arata.
Te poticnesti adesea de pietrele din cale -
Si tot pastrezi comoara in inima curata
S'o napoiezi candva, intreaga , tarii tale.

Pamantul si omenirea uniti sunt in vecie;
Dar tu, pribeag, visezi - cand umbrele se lasa -
La muntii parasiti: pasesti pe vechea glie
Pe care te-ai nascut - si iarasi esti acasa ...

Versuri calde din care simti dragoste de tara si pe poetul pribeag strans legat de glie. Superbele poezii "Inserare la Floresta", La Paloma", "Fray Bentos" si "Undeva, in Anzi", perle literare au fost deja publicate in coloanele revistei noastre, altele in "Vers" din Chicago, colegul nostru pretios si frumusetea lor a fost de mult gustata de cititorii nostri. Asupra lor deci nu mai insistam, desi ele fac mandria modestului volum mimeografat, prin maretia ideilor, umanitatea sentimentelor, splendoarea imaginilor, si armonia formei cu fond

dul maestrit imbinata. In acest volum Eugen Relgis vine sa intronoze o forma noua de poezie, am numi-o "geologica" sau "antropogeografica", intrucat autorul este obsedat de crearea unor lumi ce astazi ne priv vese prin ochii batrani ai Anzilor ametitori...

Remarcabilele versuri din "Petropolis" desprind din ele o adevarata muzica interioara cantata de poet pentru sufletul pacifistului, poetului si filosofului Stefan Zweig, sinucis in orasolul Petropolis de langa Rio de Janeiro, in 1942.

Volumul acesta este valoros prin conceptia autorului despre "lumea noua" in care este obligat sa-si manance painea amara a exilului. Mereu ravneste la pacea universala, la infratirea oamenilor prin cultura, dar - intre noi fie zis - cu " dorul in suflet" tot "pastreaza comoara in inima curata" pentru ca

S'o inapoieze candva intreaga, tarii sale ...

I.G.DIMITRIU

CRONICA ŞTIINŢIFICĂ

DESPRE VITAMINE.

Vom comunica cititorilor acestei reviste catava din constatarile si explicatiile specialistilor , privitoare la vitamine in general, si la vitamine in lapte , in special.

Rolul lor in corpul omului a fost inteles gresit de un mare procent din lumea intreaga, devenind scop comercial deseori necinstit, ma refer la propaganda obositoare, care a reusit sa imbogateasca cu cunostinte eronate publicul in legatura cu aceste substante magice, ce impreuna cu penicilina si streptomicina au devenit medicamente universal moderne.

Stramosii nostri le-au folosit fara sa le cunoasca, iar noi cari le cunoastem - in general cu ochi de miop ce vrea sa vada kilometri in distanta - le impodobim cu calitati cari nu le apartin.

Ce am putea noi spune despre aceasta curiozitate a secolului nostru, care a fost practic descoperita in preajma primului rasboiu mondial, tot atat de empiric, ca primele automobile, cari au provocat sau indignare sau a speriat pe oamenii de inradacinata traditie conservatoare.

Sa fie rezultatul unei indelungate , rabdatoare si constructive munci ?

Inspiratii sosite din sfere eterice ?

Sau sa fie ritmul accelerat atomic in care traim ce ofera orizonturi largi, si cari in masura atingerii lor deschid portile altora?

Sub oricare forma ar privi cititorul nostru aceasta problema, banalizata, gresit interpretata de marea majoritate care accepta vitaminele ca pe una din doctoriile secolului nostru -, ea este lamurita cinstit, logic, de catre alesi, pe cari destinul si fortele proprii i-a leganat in vise realizate, oferind omenirii, explicatii partiale ale echilibrului fiziologic.

Lasand insa la o parte acest gen de aprecieri, sa vedem practic, ce sunt vitaminele ?

Sunt substante organice, cari se gasesc, atat in regnul vegetal, cat si in regnul animal, in cantitati mici si variabile, cu stabilitate relativa, fiind sensibile la o serie de factori fizici si chimici, unele sunt solubile in grasimi, altele in apa, alcool, etc.

Vitaminele ajuta desvoltarea normala a organismului in crestere (la copii) influentand echilibrul nutritional al adultilor; acesti compusi organici actioneaza in cantitati extrem de mici; nu constituesc energie sau hrana organismului si nici nu intra ca element constituant al tesuturilor corpului uman.

Vitaminele sunt simpli si maestri catalizatori in transformarea diferitelor categorii de energii, reglementand astfel metabolismul unitatilor structurale din corpul omenesc, in concordanta cu necesitatile varstei, climei, carentelor atavice sau a deficientelor impuse de accidente, boli, etc.

Descrierea si alte aspecte ale vitaminelor in numerele viitoare.

EUGENIA UŞERIU

CRONICA MĂRUNTĂ

Nevoile materiale ne-au determinat ca sa scoatem in acest an caetul de fata, urmand ca imediat sa punem in lucru urmatorul pe-al doilea semestru al anului 1954.
Cerem iertare domnilor autori si cititori pentru aceasta temporizare nedorita de noi.

Nu uitati , va rugam, din repertoriul Dvs de expeditie numele de mai jos:
1. Prof. A.Juilland, University of Washington, Seattle U.S.A.
2. Enver Esenkova, Emin Efendi sokak 39, Macha Nisantasi, Istambul
3. Atico Vilas-Boas Mota, Caixa postal 939, Salvador-Bahia,Brasil
Aceste persoane fac propaganda pentru cauza romana, mai mult decat credem noi, si merita sa primeasca ziarele, cartile, publicatiile, etc., noastre spre a-si continua cu succes misiunea lor.

La 18 Aprilie, anul acesta, dl Prof. Claudiu Isopescu, colaboratorul nostru, a implinit 60 de ani, dsa fiind nascut in 1894, in com. Frataut ii vechi, Jud. Radauti.
Felicitam din tot sufletul pe invatatul roman, sa traiasca multi ani spre a fi factor de frunte la recladirea Romaniei de maine, si Bunul Dumnezeu sa-i dea sanatatea de care are nevoie, mai ales ca se afla pe patul de suferinta grav bolnav de inima.

In "The Aryan path" din Bombay-Bangalore,n.April, 1954, dl Prof.Gr. Nandris publica un interesant articol intitulat "Rumanian folklore" in care explica originea folclorului nostru, dand dovezi stiintifice asupra superstitiilor(descantece, strigoi, draci) deasemenea credintei in poporul Blajinilor, jocului de ritual al Calusarilor, ca sa faca apoi o incursie in materialul baladelor poporului, insitiind stra inatatea asupra haiducilor nostri, cum si asupra "doinei", "dorului" si a "mioritei" elemente componente in poezia populara romana.

Un bun prieten al Romaniei de ieri, prof. M.Camilucci, a fost numit lector pentru limba si literatura romana la Universitatea din Roma, in locul dlui Franco Cardinali, odrasla fostului rector, care ca lector extraordinar, a fost intr'adevar extraordinar, caci a tinut - 4 prelegeri daunand astfel continuitatea si prestigiul stiintific al unei limbi studiate cu ravna de studentimea italiana pe vremuri.
Ne bucura biruinta stiintei asupra nepotismului si superficialitatii oficializate.

La 28 Martie, dl Prof. Claudiu Isopescu a vorbit la manifestarea nationala a Asociatiei intelectualilor refugiati in Italia in cadrul comemorarii, aparand originea si limba noastra si desvoltand inceputurile culturii noastre nationale, a spulberat insinuarile si deformarile comuniste.

Cele doua volume asupra "Picturii spaniole" datorite dlui Jacques Lassaigne au aparut in englezeste in traducerea dlui Stuart Gilbert. Notitele biobibliografice ale ambelor volume sunt redactate de dl Al. Busuioceanu.
Vol.I contine materialul dela frescile catalane pana la El Greco, iar vol.II dela Velazquez pana la Picasso.

Suntem informati ca in August anul acesta va sosi in Rio de Janeiro, invitat fiind al Ministerului de Educatie al Braziliei, dl Prof. Sever Pop dela Universitatea Catolica din Louvain Acum Dsa se afla in Statele Unite, unde organizeaza expozitii de geografie linguistica precum si o serie de conferinte cu caracter filologic.

ROMÂNIA, un bun memoriu presentat de Cercul Roman, Uniunii Latine in congresul dela Madrid, la 10 Mai 1954(succinta istorie a Tarii, cu gravuri expresive, informatie pretioasa)

Colonia romana din Rio de Janeiro se va bucura sa aiba ca oaspete in luna August - se pare - pe Ex.Sa, Dl N.P.Comnen, fost ministru de externe al Romaniei si fost ambasador al Tarii la Berlin, Roma, Berna, Vatican si Geneva(Liga Natiunilor). Invitat de Ministerul de Externe al Braziliei, Ex. Sa va tine o serie de conferinte in localitate si São Paulo.

Pr. Al. Mircea a scos lucrarea "Persecución comunista de la religion en Rumania". 34 p. in care descrie ororile savarsite de comunistii din Romania fata de institutia bisericii catolice si servii Ei. Cartea a facut o mare impresie.

Comunitatea Romanilor din Spania a redactat pentru "Saptamana Romana" intre alte publicatii necesare si lucrarea ...Y Existimos!...in care demonstreaza istoric cele trei secole de lupta a poporului roman contra imperialismului moscovit, cum si consideratiuni asupra ultimelor evenimente in legatura cu barbara ocupatie sovietica.

La 10 Mai, a avut loc in orasul detroit-Michigan, o serbare nationala romaneasca cu program artistico-cultural. Cu aceasta ocazie P.S.S. Episcopul Valerian a vorbit despre "Zece Mai in poezia romaneasca".

In revista "Responsabilitá del sapere", vol.37, Jan.-Martie 1954, se afla articolul "Nicola Iorga" datorit dlui Prof. Claudiu Isopescu, unde este descrisa documentat vieata marelui savant istoric roman, amintindu-ni-se si cele mai de frunte opere ale sale.

"Sarmizegetusa" dans la toponymie daco-romaine" este comunicarea facuta de dl Prof. Victor Buescu, celui de-al 3-lea Congres international de toponimie si antroponimie, tinut la Bruxelles, intre 15-19 Iulie 1949. Problema trebue privita din punct de vedere arheologic, linguistic si toponimic, opiniaza autorul. Desi demonstrata bogat problema ar ramanea oarecum nedeslegata ca si alte mistere istorice. Se inclina spre o origine traca a numelui capitalei lui Decebal.

In brosura "Revolta elitelor" Ed. Destin, 28 p., dl G.Uscatescu, profesor la Barcelona, demonstreaza ca "revoltele masselor" sunt contracarate de "revoltele elitelor" revolutie spirituala tacuta, demna de istorie, aparatoare a valorilor spirituale...

"Buletinul informativ al Asociatiei Romanilor din Germania de Sud" Martie-Aprilie 1954, publica articolul "Hristos a inviat", comemorarea Basarabiei la München, alegerile Asociatiei si informatiuni.

Editura "Armatolii" din Roma, publica in Biblioteca verde Nr.10, cu un studiu introductiv de dl C.Papanace "Corespondenta cu 'Serviciul mondial' 1934-1936 " a lui I.I.Mota, corespondenta in limba franceza si romana, evidentiind probleme de ordin national si international in legatura cu politica Romaniei.

Primim urmatorul "apel"

" In comuna Soultzmatt(Haut Rhin) din Franta, pe vechiul camp de lupta din primul rasboiu mondial, printre cimitirele de eroi ai multor natiuni, se afla si un cimitir al soldatilor romani numit "Le Cimetière Roumain du Val-du Pâtre. In el sunt 553 morminte individuale si doua morminte comune, unul cu 54 si al doilea cu 71 de soldati. Acest fapt mi-a fost relatat intaiu de dl Zeno Vlad, actualmente la Paris.

Cimitirul si-a primit pana in prezent ingrijirea din partea Primariei Soultzmatt-ului si a persoanelor pioase din localitate.

Trecand in anii de pastorala din Franta prin regiunea Arras-Lens, etc., nu prea departe de Soultzmatt, regiune in care se afla zeci de cimitire cu mii de morminte si multe, fiecare cimitir, m'a impresionat foarte mult faptul cum fiecare cimitir avea un om angajat, care se ocupa numai de intretinerea si estetica cimitirului respectiv. De ex.: am vazut cimitirul canadian din apropierea Arras-ului. Un cetatean cana-

dian, platit de statul canadian era toata ziua cu sapa in mana, cu sfoara, cu floarea si cu stropitoarea... In consecinta, cimitirul era un colt de rai.

Avand in vedere prezenta multor tineri romani in strainatate, socotim necesar sa dam si noi aportul nostru la infrumusetarea cimitirului eroilor nostri, poate multi parinti si frati de-ai nostri. Prin amabilitatea preotului si primarului din localitate ni se pun la dispozitie conditii favorabile de a implini acest scop.

Sa concretizam totul in doua puncte.

1. In a doua jumatate a lui August proxim, suntem hotariti sa facem o tabara de munca in Soultzmatt (Haut Rhin) din Alsacia, pentru refacerea si infrumusetarea cimitirului soldatilor nostri. Si mormintele soldatilor nostri au dreptul la "cultul" de care se bucura eroii altor neamuri.

Tinerii romani, cari vor sa participe , sunt rugati sa se anunte fara intarziere la P. Vasile Zapartan, Salzburg, Nonnbergstrasse 2.

2. Organizatiile romanesti din strainatate si persoanele cari prin vrerea Domnului si harnicia lor dispun de bani si alimente, sunt rugate sa contribue la aceasta opera(Alimentele se vor trimite la adresa "Mr le Maire, Soultzmatt, Haur Rhin, France; iar banii pe adresa de mai sus a Parintelui Zapartan. La sfarsit se va face o dare de seama tot pe aceasta cale).

Si fiindca refugiul nostru a dat dovada ca sufera inca de multe suspiciuni, se subliniaza faptul ca aceasta tabara nu o sa fie nici confesionala, nici politica, ci o tabara a Romanilor cu intentii curate si devotament pentru eroii lor" (ss P. Vasile Zapartan)

"Council of European Women in exile" din New York ne trimite spre publicare urmatoarele:

"Asociatia 'Council of European Women in exile" care a luat fiinta in 1953 la New York si include refugiate din zece tari de dincolo de Cortina de Fier, a luat initiativa organizarii unei expozitii cu tema "Contributia intelectualilor refugiati din tarile de dincolo de Cortina de Fier la cultura Lumii Libere".

Expozitia va avea loc la inceputul lunii Decembrie 1954.

Vor fi expuse lucrari artistice, literare, stiintifice, etc., publicate in tarile lumii libere, in timpul exilului(Din 1944 pana in prezent)

Un comitet special format din reprezentante ale tarilor membre: Albania, Bulgaria, Cehoslovacia, Estonia, Jugoslavia, Letonia, Lituania Polonia, Romania, Ungaria, se va ocupa cu organizarea acestei manifestari.

Presedinta comitetului a fost aleasa Doamna Mirella Dr. Teodoru, care este si delegata pentru Romania in Comitetul executiv.

Cei interesati pot obtine formulare si orice fel de informatii adresandu-se in scris, Comitetului Aranjator, la sediul Organizatiei: Council of European Women in exile, 127 East 90th street New York 28 N.Y. "

"Institutul Român"din München trimite spre publicare urmatoarele cu privire la surghiunirea tineretului din Republica Moldoveneasca in Siberia:

" Inca din vremea regimului tarist s'a urmarit slabirea populatiei romane din Basarabia prin colonizarea taranilor romani in regiuni departate ale Rusiei si mai ales in Siberia. Populatia romaneasca a sate intregi a fost atunci mutata in tinuturi pustii; taranii saraci erau ademeniti la aceasta cu fagaduiala improprietaririi pe intinderi insemnate de pamant.

Astazi metoda a fost reluata pe o scara si mai intinsa. In cadrul noii politici agrare a Sovietelor, s'a hotarit ca pana in 1955 sa fie destelenite si semanate 13 milioane ha pamant pustiu in care pana acum n'a intrat plugul. Cea mai mare parte din noile tinuturi agricole sunt situate dincolo de Urali.

Destelenirea a 13 milioane ha in doi ani, construirea de case sau adaposturi cat de primitive , de drumuri, etc., presupune deplasarea a cel putin 2-3 milioane de lucratori de tot felul in noile tinuturi.

Transplantarea acestei uriase masse umane nu urmareste numai scopuri economice, ci e si un nou pas pe calea desnationalizarii si rusificarii popoarelor din Rusia Sovietica. Astfel se explica faptul ca actiunea de recrutare de buna voie sau cu forta - a noilor colonisti este mai ales intensa in Tarile Baltice, Polonia (partea ocupata de Rusi) si Basarabia.

Viata in tinuturile pustii din centrul Siberiei este deosebit de aspra. Iernile lungi si grele, lipsa de apa, lipsa de drumuri, lipsa de case, lipsa de spitale si medici, desorganizarea generala, care in sotoste deobicei asemenea uriase intreprinderi sovietice, vor costa desigur numeroase vieti omenesti. Cei ce vor supravietui se vor contopi intr'o masa amorfa, dar cu aspecte predominante rusesti si sovietice, uitandu-si Tara si Neamul. In acest scop sunt dusi in noile tinuturi aproape exclusiv tineret si copii.

In ce priveste Basarabia si Transnistria stramutarea tineretului este dirijata spre republicele sovietice Kazakstan si Altai (RSS Kazakstan se intinde intre cursul inferior al fluviului Volga si pana in inima Siberiei unde se invecineste cu Mongolia. 93% din suprafata sa e acoperita de stepe si pustii. Tinutul Altai e si mai la rasarit, avand in centru masivul muntos Altai)

In toate cele 60 de raioane ale Republicei Socialiste Sovietice Moldovenesti s'au tinut si se tin continuu adunari de propaganda in scopul recrutarii tineretului. Cu prilejul plecarii trenurilor de colonisti se fac serbari cautand sa se prezinte aceste adevarate deportari ca o plecare de buna voie.

Pentru conducatori s'a infiintat la Chisinau o scoala cu 600 de locuri care in cateva luni pregateste pe cei destinati plecarii sa faca fata noilor conditii de viata.

Din toate raioanele pleaca echipe, in special spre Nordul Kazakstanului.

La 31 Martie s'a tinut in sala teatrului din Chisinau o mare serbare de despartire care a fost in intregime difuzata la radio. Au vorbit afara de conducatorii comunisti si mai multi din cei care plecau. Unul din ei, Ivan Cazacu din Soroca, a spus ca "pleaca voluntar la cererea sfantului partid comunist al Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice".

Momentul cel mai emotionant a fost atunci cand o fetita, Malea Rudac din Raionul Ungheni, a vorbit cu glas de copil terminand printre lacrimi cu cuvintele "la revedere Chisinau, la revedere Moldova draga" In sala se auzeau clar plansete si suspine. Erau desigur mamele carora le erau rapiti copiii ca sa fie dusi la munca grea in pustiile Siberiei. Cel care asculta la radio parea ca asista la o inmormantare, nu la o "serbare".

La sfarsit, Sirdiuc, secretarul partidului comunist din Republica Moldoveneasca, adica stapanul nemarginit al nefericitei tari, a cautat sa-i mangaie pe cei ce plecau: "voi tineri consomoli moldoveni ce plecati azi, sa fiti mandri si sa munciti, sa munciti din toate puterile voastre si cu toata dragostea pentru ca acele locuri sterpe si pustii din Kazakstan sa fie o marturie a harniciei voastre si a dragostei fata de guvernul sovietic si de partidul comunist URSS".

Acele "locuri sterpe si pustii" multor tineri basarabeni le vor fi mormant. Mormant pentru viata lor trupeasca si, mai sigur inca, mormant pentru viata lor nationala.

Ce-au gasit in Siberia Romanasii nostri ne-a spus la 8 Aprilie Radio Chisinau citand fragmente dintr'o scrisoare a unuia dintre ei: " cand am plecat din scumpa noastra Moldova acolo era timp frumos si aproape ca se ispravise semanatul graului de primavara, rasaritei si papusoiului, pe aici nu se vede decat omat".

Iar in locul tineretului roman vin zi de zi in Basarabia noastra Rusi, Ucraineni, Uzbeci, Mongoli si tot felul de alte neamuri straine. Numele lor le intalnesti in ziare si la radio mai des decat numele romanesti, de parca pamantul scump al Basarabiei ar fi ajuns tara nimanui" (ss. Gr. Scorochirja)

VERS, 4,1, Ian.-Martie 1954, Chicago, revista Asociatiei "N.Balcescu", condusa de poetul Nicolae Novac, ca intotdeauna bogata in suflet si talent, ofera material poetic semnat de V.Posteuca, Ion Tolescu

Eugen Relgis, Stefanita Nicoara, T.G.Dimitriu si N.Novac, precum si nume de poeti din tara, proza lui Toras si Govora, editorialul simtit al dlui maior Bumbacescu, studiile dlor Iacobescu si N.Ravaru dau prestigiu revistei nordamericane. Notele, cronicile, recenziile, ca si informatiile fac utila pribegiei noastre publicatia pretioasa.

CARTE DE DOR, 8, Junie 1954, Paris, in redactia eleganta a lui V. Ierunca prezinta poezie si proza, cu care s'ar mandri orice publicatie sub semnatura domnilor: Al. Busuioceanu, M.Eliade, V.Horia, N.A. Gheorghiu, V.Posteuca, G.Racoveanu si redactorul revistei. Nume literare noui cari se impun, contribuesc cu material frumos la faima "Carte de dor" ne-am ingadui sa amintim printre ele pe acelea ale poetelor Yvonne Rossignon si Antoaneta Bodisco.
Cronicile literare remarcabile, M.Niculescu o speranta pentru critica romaneasca.

CARPATII, I, 1, 10 Mai 1954, Madrid, director fiind poetul Aron Cotrus, iar redactori Tr. Popescu si N.S.Govora, consacra acest numar prim, Uniunii Latine, pentru Congresul Neamurilor Latine tinut la Madrid in acest an. Redactata in limbile neoromanice spre a fi un ghid de informare asupra oropsitei surori dela Dunare prezinta, sub duhul lui Vasile Alecsandri, material emotionant semnat de A. Traizoz, Lope Mateo, P.Seicaru, A.Cotrus, G.Bobich, Pr. Al. Mircea si texte traduse din V.Parvan sau studiul interesant al lui A. Rambaud.
Citez superbele rapsodii ale dlui A.Cotrus, cum si evocativele amintiri ale dlui P.Seicaru asupra lui Fr. Mistral, intr'adevar necunoscut in Romania.
Revista are un mare rol in pribegia noastra si-i uram din inima sa biruie greul zilei si sa fie fruntasa scrisului in Diaspora.

LA REVUE DE CULTURE EUROPÉENNE, III, 6-7,8, 1953, Paris, sub directia dlui F.Melat, a strans un grup destul de mare de scriitori si publicisti straini de mare rang, la cari s'au adaugat scriitori romani de seama si da la iveala literatura, studii, cronici, de inalta tinuta si apreciere. Scrisa cu gust si talent, este necesara orientarii publicului in domeniul cartilor, mai ales.

LIBERTATEA, IV, 29-30, 31-32, 33-34, Ian.- Junie 1954, Madrid, cu material ales, culturalo-politic, sub semnaturile dlor: V.Iasinschi, Gral Chirnoaga, V.Posteuca, etc. Cronicile diverse, notele, insemnari si informatii, bine scrise si interesante pentru exilul nostru. (Mi-as permite sa amintesc distinsului confrate-cronicar, ca nota data despre felul cum se critica o lucrare in revista noastra, este cam nedreapta. Cum as putea sa critic negativ o lucrare care merita o atentie deosebita. Explicarea este aceea ca noi nu recenzam decat lucrari de seama, cari pot fi pilduitoare pentru cei ce scriu deci. Este greu sa sfarami o lucrare a lui P.Seicaru, romanul bun al lui Govora, poeziile lui Relgis, meditatiile lui P.Servien, etc, ca sa nu vorbesc si de altele avute sub ochiul studiului critic. Am criticat jongleriile de reporter talentat ale dlui C.V.Gheorghiu, si alte lucrari minore, dar pe noi ne preocupa mai mult latura pozitiva a creatiilor decat cea negativa. Ce scrie bine autorul, cum si de ce, decat ceiace scrie rau, slab sau neinspirat (asta-i asa de usor si ieftin) Lacunele dealtfel se critica de cele mai multe ori delicat si sub forma de sfat.
Deci sa fim intelesi, scumpe confrate, cei ce scriu prost in pribegie ma evita - se pare - si nu-mi trimit lucrarile spre recenzare, dar nu din cauza asta murim noi acum...

ROMANIA MUNCITOARE, I.25-30, Ian.- Junie 1954, Paris, sub directia dlui Ef. Ghorman. Bine scrisa si cu colaborari alese. Remarcam articolele: Cea mai grava problema" de dl N.I.Herescu, cum si "Contra-ofensiva de pace" de V.Ierunca. La fel minunate sunt prinse portretele sevromliterare.

PATRIA, 6, n.1-5, Ian.- Mai 1954, München, foaie romaneasca independenta. Interesante cronicile de limba romana.

LIBERTY AND JUSTICE, I/II, n.14-15, n.1-9, Febr.-Junie 1954, Madrid sub directia dlui P.Seicaru, prezinta problemele politice nationale si internationale in legatura cu politica din dosul Cortinei de Fier intr'o lumina uimitor de logica si convingatoare. Privind numai seria Dsale de articole cu titlul tradus: Conferinta dela Berlin, Tchitchikof si refugiatii politici din dosul Cortinei de fier, Istoria se repeta, Este posibila o convietuire cu Rusia sovietica? Alianta cordiala: a cincea aniversare, Mr. Kersten, campionul natiunilor de sub stapanirea sovietica, si ramai uluit de atata bogatie de informatie, putere de rationament, infiorare justificata a situatiilor si persoanelor culpabile, analiza politica ireprosabila, etc., adevarate articole de antologie politica. Aceste articole ar trebui sa fie traduse si in orice caz publicate in volum, caci nu multi le pot citi in original.

"Liberty and Justice" este o mare revista politica actuala, care aduce un enorm serviciu cauzei anticomuniste clarificand multe probleme in special nordamericanilor, intreprinzatori de cruciada, se pare. Necunoscutele chestiuni ale Sudestului european sunt expuse aci, cu condei de foc de specialisti, cari sufera exilul gratie gentiletii proverbiale a laureatului cu premiul Nobel pentru literatura, Sir W. Churchill...

FRATIA ORTODOXA, I, n.1-4 , Martie-Iunie 1954, Wiesbaden, redactata de D.C.Amzar si sub patronajul Sfintei Episcopii Ortodocse a Americii si a Diasporii, desbate cu competenta si logica problemele ortodocse in lumea noastra. Cauta sa tina contact cu lumea ortodoxa de pe intregul glob, sa apere latinitatea si ortodoxia noastra, si mai ales sa fie evitat prozelitismul.

Bune informatii de ordin general cu caracter religios.

VATRA, n.38-42, Febr.- Iunie 1954, Roma, Foaie romaneasca de opinie si informatie. Bucati antologice, folclorice, date istorice pretioase pentru cei ce n'au putinta sa aiba carti, sau sa cerceteze vreo biblioteca.

LECOURRIER ROUMAIN, II, 17-18, 23-26, Janv.- Juin 1954, Paris, Politica, de fronda, cu material bogat documentar, publica deasemenea si articole culturale de seama. Scrisa in l.franceza si romana.

ROMANIA, I, n.1.3 Ian.- Martie 1954, Roma, scrisa in italiana si romana, bine scrisa si redactata, necesara amicitiei dintre cele doua popoare.

DACIA, VIII, n.14, Mai-iunie 1954, Rio de Janeiro. Tribuna de lupta romaneasca, in redactia dlui Faust Bradescu. Bine scrisa , anticomunista, cu colaborarile dlor Lucian Furdui, Serban Giurgea, Matei Popa, Jacques Loyal, Serafim Bratocea, Alecu Popovici, inclusiv redactorul revistei.

Revista presei si "Dictionarul Daciei" scrise cu spirit si umor.

AMERICA, ziarul Romanilor Americani, Detroit-Michigan, cu material divers informativ, cu stiri din Tara, si o apriga tinuta anticomunista.

VOCEA LIBERTATII, I, 5, Atena, organ al refugiatilor din Romania, scrisa cu talent, sub directia lui D.G.Petropouliadis, ziarist serios cunoscut, care-si reaminteste cu drag de patria a doua parasita fara voie.

Publicatia este absolut necesara in Grecia.

CRUCILE ALBE, I, n.3, Mai 1954, Montreal, sub conducerea dnei E. Faurarau, publicatie inchinata luptei anticomuniste si a eroilor rezistentei. Scrisa cu nerv, bine informata.

B.I.R.E. VII, 170-181, Paris, Ian.-Junie 1954, informativa

LA NATION ROUMAINE, Janv.-Juin 1954, Paris, apare in limba franceza, politica, cu colaborarea continua a literatului N.D.Ciotori, a caruia proza pe vremuri ne incanta adolescenta.

ARC, Buletinul Asociatiei Romane din Canada, redactat de n.Furlungeanu. A aparut n.1, in franceza si romana, literar, cu caracter anticomunist, scris cu avant tineresc.

TROITA, II. 14-16, Jan.- Martie 1954, Toronto. foaie religioasa si culturala, publica material folcloristic, greu de gasit, literatura clasica. Conducerea lui N.Tanase, cand este obiectiva, este fructuoasa.

CRONICA ROMANEASCA, V, n.1,2, 4-5, Jan.-Mai 1954, New York. revista comitetului Free Europe, cu articole si informatii bine redactate si necesare publicatiilor din exil.

CRONICA ROMANEASCA, Buletinul de stiri din Romania si comentarii, I, n.1.-16, Martie-Junie 1954, New York, pretios pentru informatii pentru intreaga presa din exil.

FACLIA, VI, 90-94, Jan.-Junie 1954, Londra. cu stiri pentru Romanii din Anglia. Politica si informativa.

VIITORUL NOSTRU, sub directia dlui S. Podoleanu, consacra intreg numarul aproape numai sa injure birjareste pe fondatorul Statului Roman modern, Carol I, Am auzit ca insulta trivial si pe Eminescu, poetul-profet al Neamului romanesc. Inca n'am vazut pe hartie asa ceva.

Cand se pot scrie asa de frumoase lucruri daca vrei sa scrii istorie obiectiva, stiintifica, de ce sa ataci chestiuni in care n'ai nici caderea, si nici pregatirea sa te bagi, caci iti interzice bunul simt de om cinstit amestecul in ciorba altuia ? De ce te plangi atunci, daca te ... frigi ?

N'ar fi cineva ridicol de pilda, daca ar scrie o istorie a Romaniei intre 1930-1950 si asa, din senin, s'ar apuca sa injure de toti sfintii pe... Gamai-Gamaliel, pe Maimonide, pe Mendelsohn, pe Salom Alechim, pe Th. Herzl, pe... mai stiu eu cine. De ce? Fiindca erau Evrei buni si patrioti...

Pe urma, nu-i de loc prudent si nici corect, sa iriti sensibilitatea unui popor, mai ales cand n'ai dreptul s'o faci, absolut.

Macar , noi, cei mai batrani, sa avem nitica minte, mai mult, decat tinerii cei entuziasti...

Revista traeste prin ea insasi. Nu facem abonamente, dar ajutorul celor ce ne inteleg straduintele il pretuim.

Redactia si Administratia- Rua Pres. Backer 240(fundo) Niteroi-Icarai/ Est. do Rio/ Brasil.

